

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
la Viena la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzshet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
10 bani pentru o publicare.
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 6).

„GAZETA” iese în dăcare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se recomanda la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Un dușul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 32. — Anul LXV.

Brașov, Duminică 10 (23) Februarie.

1902.

La ce re putem aștepta?

La ce ne putem aștepta sub „pă-
rintescă oblađuire” a guvernului Szell
noi supuși locuitori și contribuabili
de neam român, german și slav, noi
cetățenii diși de altă limbă seu cu-
noscuți și sub numirea barbară de
„nemaghiari”?

Cei-ce n-au fost încă lămurii
în privința acesta au putut se se lă-
murască deplin, urmărind vorbirile
ce s-au ținut cu privire la cestiunea
naționalităților și toate cele ce s-au
petrecut cu ocaziunea desbaterei bud-
getului în camera ungurească.

De unde mai înainte era vorba
de postulatele de drept ale naționa-
lităților și de impaciuirea lor, de
rëndul acesta nu s'a mai tractat de
cât de postulatele maghiarismului și
de aceea cum se se supună celelalte
popore la starea de lucruri alcătuită
de cei ce au ađi puterea în mână.

Au vorbit și un deputat sas,
unul slovac și singurul deputat-sârb,
care s'a strecurat mai mult fără scri-
rea Sârbilor în dietă. Ei n'au ridi-
cat nici o pretensiune deosebită și
n'au cerut decât ca legea de națio-
nalitate să înceteze de-a fi numai pe
hârtie și de aici încolo să fie dusă
în deplinire. Au vorbit așa domol,
smerit și cu supunere chiar, cum nu
se putea mai mult. Dăra numai atâta
a lipsit, ca să se rōge de iertare. că
cutăză a pretinde ca o lege adusă
de dietă și sancționată de Majesta-
tea Sa să nu mai fie batjocurită și
călcată în picior.

Ce-au pățit amintii deputați și
câte au trebuit ei se înghită în urma
acesta dela șoviniști turbați ne este
cunoscut.

S'au ridicat vorbitori din sinul
tuturor partidelor maghiare pentru
a-și vërșa veninul în contra națio-
nalităților calumniând mai ales pe
conducătorii lor, că ar fi agitatori,
căr n'au nici o iubire pentru pa-
triă; învinuiri vechi, prin căr de
astă-dată le-au dat să cunoscă clar
și lămurit, că se gândesc la toate,

chiar la schimbarea orî cassarea to-
tală a legii naționalităților, numai
la aceea nu ca s'o respecte și se-o
execute vr'odată cum se cade.

Și la toate acestea membrii gu-
vernului au tăcut. Ei au aprbat ne-
săbuitele acuzări și amenințări ale
șoviniștilor și ministru-președinte
Szell a aplaudat atunci, când faimo-
sul seu mameluc Papp Iozsi a đis, că
pōte se fie numai spre fericirea Ro-
mânilor și a celorlalte popore dacă
vor învăța cât mai mult și cât mai
bine unguresce în școlele statului.

În săptămâna ce vine se va în-
cheia desbaterea generală budgetară
și la fine va trebui să vorbescă și
ministru-președinte Szell, să-și spună
și el cuvântul la cele ce s'au vorbit
despre cestiunea naționalităților. Nu
ne indoim, că va đice cam tot
aceeași, ce a mai đisși altă-dată în
în cauza naționalităților, adevă
„n'a
v'e-o frântă, că v'am dres'o”. Dér el
va fi constrins de astă-dată să arate
mai lămurit ce anume părere are
despre așa đisa executare a legii
naționalităților. Banffy a spus cum
o înțelege, Szell însă a tot încunju-
rat până acum de a-se pronunța ho-
tărit în privința acesta. De sigur, că
nu de dragul amintitei legi!

Din nenorocire îi vor veni în
ajutor șeful guvernului unguresc
de rândul acesta declarațiunile fă-
cute de cătră deputații, pe căr cu
tot adinsul guvernamentalii voesc
să-i prezente ca adevărata expresiune
a voinței și a aspirațiilor tuturor
naționalităților din țără, el va đice:
étă că Sașii, Slovacii, Sârbii, și gân-
dindu-se la unelța sa, Papp Iozsi
dela Șomcuta, va adauge că și Ro-
mânii au început să se mai cumîn-
țescă, căci étă ei recunosc supre-
mația națiunei maghiare. Va mai
adauge Coloman Szell: atunci de
ce se mai tot plâng, că nu li-se
face dreptate, căci stăpânirea ungu-
rească le dă tot de ce se bucură și
Maghiarii? Ea nu face nici o deo-
sebite, de ce dér naționalitățile cer
să se facă o deosebite cu ele?

Așa va vorbi probabil căpete-
nia guvernului unguresc. Dér nu va
aduce nici un folos nici Maghiarilor,
nici țării și nu va schimba nimic
din starea adevărată a lucrurilor.

Nu va puté să scape pe Ungurii
și pe guvernul lor de rezolvarea ces-
tiunei naționalităților nici un fel de
apucătură.

Dacă nu ađi, mâne ei vor fi si-
liți să recunoscă, că naționalitățile
n'au fost și nu vor puté fi represen-
tate în dietă, decât atunci, când va
domni față cu ele un regim adevē-
rat de dreptate și de libertate.

Revista politică.

Săptămâna acesta éráși a fost
vorba în dietă despre cestiunea na-
ționalităților. Tinerul deputat sârb
Liubimir Pavlovič a luat cuvântul
în ședința dela 19 l. c. După-ce a
vorbit despre budget, s'a ocupat pe
larg cu legea naționalităților đicēnd,
că legea acesta s'a făcut fără de
conlucrarea naționalităților, căr la
timpul seu au și protestat contra ei.
Legea dela 1868 nu garantéză nici
măcar minimul dreptelor pretensiuni
ale naționalităților, cu toate acestea
ea nu e respectată chiar de cei căr
au adus'o. Pavlovič spune, că până-
ce nu se va rezolva cestiunea națio-
nalităților, Ungaria n'are să se bu-
cure de adevărată înaintare și pro-
pășire. Libertățile promise la 1848
nu sunt nicăiri, ele au fost desfiin-
țate rēnd pe rēnd și încă cu conlu-
crarea dietei. Din cauza naționalită-
ților nu se respectă legile și tot de
frica lor nu se lărgesce nici dreptul
electoral. Rea politică fac aceia din-
tre Maghiari, căr spun, că nu există
o cestiune a naționalităților în Un-
garia. Naționalitățile sunt nemulțumite
și cer îndreptarea stărilor de ađi.
Naționalitățile cer libertăți politice,
căci numai bucurându-se ele de
aceste libertăți, țera pōte fi fericită.

Nu trebuie să mai spunem, că
vorbirea Sârbului Pavlovič n'a în-

trunit de loc simpatiile și aplausele
șoviniștilor.

La 17 Februarie n. întrunin-
du-se congresul catolic unguresc pentru
organizarea autonomiei catolice. s'au
reluat desbaterile asupra șș-ilor pro-
iectului comisiei de 27. În cele 4
ședințe au fost desbătuți și primiți
paragrafi 21—70. Merge așa-der cu
iutēlă de vapor desbaterea pe para-
graf. În jurul paragrafului 21 s'a
desfășurat o discuțiune, care intere-
séză și pe Românii uniți. În acest pa-
ragraf e vorba de parochii și s'a pus
întrebarea, care dintre cele două nu-
miri e mai potrivită: „parochie romano-
catolică”, orî „parochie catolică de rit
latin seu grec”? Pentru cea dintâi a
vorbit arhiepiscopul Samassa din
Agria, đicēnd, că toți catolicii, căr
stau sub supremația Papei dela
Roma, sunt romano-catolici, orî de
care rit ar aparține ei. Punctul
acesta de vedere a și fost primit de
congres, care, pe cum vedem, nu
mai recunósce existența de parochii
greco-catolice, ci numai romano-catolice.
— Ungurii catolici din congres, pro-
cedéză ca și cei din dietă: toate și
totul vor se contopescă.

În ședința dela 20 Februarie a
parlamentului austriac, deputatul ceh
Gregr a đis, că punctul de vedere al
Cehilor față de guvern nu pōte să
fie decât opoziția cea mai extremă.
Ameliorarea raporturilor parlamen-
tare este numai aparentă și poporul
cehic nici-odată nu-și va jertfi inte-
resele lui naționale în schimbul unor
promisiuni gōle, cu căr guvernul
Koerber vré să facă parlamentul ca-
pabil de muncă. Gregr accentuă, că
constituția actuală nu pōte avē du-
rată, trebuie creată o nouă consti-
tuție, pe basa egalei îndreptățiri a
tuturor popórelor imperiului și pe
temeiul libertăților egale. Numai o
astfel de constituție pōte să deasta-
tului putere și autoritate înăuntru
și înafară. Neavēnd încredere în gu-
vern, Cehii nu vor vota budgetul.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Hanul Tătarilor și fiu-său.

De Maxim Gorki, trad. de I. C. Frunză.

....A fost odată în Crimeea un han²⁾,
Moselaima el Asvab și avea un fiu, care
se numia Tolaie Algallâ....

Astfel începū un Tătar orb, un cerșir-
tor, proptit de trunchiul unui frăgar, să spună
o poveste veche din țera Crimeii, care este
plină de fel de fel de legende din bătrân:
împrejurul povestașului se adunaseră o mul-

țime de Tătari în halaturile lor de colóre
deschisă și în papuci cusuți cu fir de aur
și sedeau pe petrite rămase din ruinile unui
vechiu palat al hanului. Era pe inserate și
sorele se pleca încet în mare; razele lui
roșietice străbăteau tufșul des din jurul ru-
inilor și se aședau luminosa pe petritele aco-
perite cu muschiu și cu ederă verde. Vântul
adia prin paltinul din apropiere și frunzele
lor foșnau de parcă, nevedēnd cu ochii,
îți venia a crede, că nisce păraie vėje prin
aer.

Glasul orbului era domol și tremura;
fața lui împietrită nu reflecta în încrețitu-
rile sale nimic altceva, decât liniște; vor-

Este de tot original, atât în alegerea subiectului,
ce-l tractéză, cât și în espunerea lui și în ideile,
ce le manifestéză. Preocupatiunea lui de căpete-
nie este viața țeranului, a muncitorilor și a tutu-
ror desmoșteniștilor. N'a făcut o școlă regulată, a
învețat însă din „școlă vieții” aruncat fiind de
valurile lumii în toate părțile. A cetit mult în viața
lui sbuciumată, și și-a scris impresiile proprii, pē-
tanile proprii, natura plină de viață și lumea așa,
cum o înțelege el. Orfan de părinți, a fost ucenic

bele, ce le sciea acum pe derost, curgeau
unele după altele și înaintea ascultătorilor
resări un tablou viu al vremilor de mărire
de odinioară.

„Hanul era bătrân”, povestia orbul,
dér în haremul lui erau multe femei. Tōte
il iubiau pe bătrânul, căci în el era încă
destulă putere și foc, și desmierdările lui
erau gingașe și calde; — femeile tot-déuna pe
acela îl iubesc, care scie desmerda, chiar
dēcă-i albit și cu fața încrețită, — în pu-
tere stă frumusețea și nu în piele delicată
și în roșul feței.

de cismar, grădinar, zugrav, bucătar pe vapóre,
brutar, hamal, muncitor la gară și copist la ad-
vocat. Ce n'a fost Gorki, în viața lui plină de
amar! (Gorki pseudonimul lui, însemnăză amar).
El a scris și alegorii frumoșe și povești, cu o mă-
iestrie rară și de mare efect dramatic, între care
este și „Hanul Tătarilor”, ce se publică în numē-
rul de ađi al „Gazetei”.

2) Han seu Chan se numia împēratul Tăta-
rilor, cum este la Turci: sustanul; Hanat seu cha-
nat se numia imperiul lor, care își avea centrul
în Crimeea, ce se află astăđi sub stăpânirea Ru-
șilor.

Tōte îl iubeau pe hanul, dér el îndră-
gise pe o cazacă prinsă nu de mult în șe-
surile Dniprului și o diesmerda și o iubia
mai mult decât pe celelalte femei din ha-
remul seu, din marea seu harem, în care
se găsiu trei sute de femei din toate țările,
și tōte erau frumoșe ca florile în luna lui
Mai și tōte trăiau în bucurie. Multe tru-
fandale și mănăcri gustōse și dulci aducea
hanul pentru femeile lui, și le da voie, de
câte-orî aveau gust, să jōcși și să cānte....

Pe căzaca lui o chema adesea la el
în turn, de unde se vedea marea, și unde
avea tot ce-i cere inima unei femei, ca să
trăiescă în bucurie: mănăcri dulci și fel
de fel de stofe, aur și petri scumpe de
tōte colorile, musică și pasēri rari, aduse
din depărtări, și desmierdările pline de foc
ale îndrăgitului han. În acest turn petre-
cea đile întregi cu ea, deși mai uita de
greul vieții. El sciea, că fiu-său Algallâ nu
va face nici o rușine bunului nume al îm-
pērăției (al chanatului), căci el vinēză ca
un lup în șesurile rusești, și tot-déuna se
întōrce acasă cu prăđi bogate, cu femei și

1) Scriitor rus; adevăratul lui nume este
A. M. Peskov; s'a născut la 1869. Între scriitorii
actuali, Gorki, care este abia de 32 de ani, a
ajuns la un mare renume în țera lui și de prezent
este cunoscut ca povestitor, nuvelist și romancier
de primul rang în întreaga lume cultă. El este un
talent extra-ordinar. Scrierile lui, care sunt deja
traduse în mai multe limbi europene, se disting prin
arta, cum sunt înfățișate și prin fondul lor moral.

Se ridică să vorbească deputatul *Hagenhofer*, care atacă pe Germanii radicali. Un mare sgomot se produce. *Malik* strigă lui *Hagenhofer*, că e „câne ordinar“, „mișel“, „ticălos“. Sgomotul crește, Germanii radicali vreau să bată pe *Hagenhofer*. În mijlocul sgomotului deputatul ceh *Henř* începe să cânte — *Barceither* se ocupă cu raporturile față de Ungaria și dice, că ar trebui introdusă uniunea personală, care n'ar împiedeca încheierea pactului cu Ungaria.

*

Alaltăieri s'a deschis noua sesiune a parlamentului italian printr'un mesaj de tron, cetit de regele *Victor Emanuel*. Mesajul se ocupă cu situația internă a Italiei și pune în vedere multe reforme și legi nouă. Vorbesce apoi despre relațiile între stat și biserică spunând, că guvernul dă bisericii ce este al bisericii, sfera de drept a clerului însă o restringe la terenul bisericesc și accentuează prerogativele puterii statului. În ce privește politica externă, Italia stă pe picior de bună prietenie cu toate puterile și e fidelă aliaților săi, adică triplei alianțe, care garantează pacea.

*

Din Rusia sosesc erași sciri despre turburări sângeroase. În Kiev mișcarea a puscat asupra mulțimeii. Studenții universitari purtau pe strade stéguri roșii cu inscripțiile: *Pieră absolutismului! Trădă libertatea!* Ei cântau cântece revoluționare. Lupte sângeroase au fost pe strade. Miliția a atacat studențimea; mulți morți și răniți cădura de glonțe. Sărăstudenții au arangeat o retragere demonstrativă strigând: *Pieră Romanovii!* (dinastia rusescă).

*

Correspondentul unui ziar francez a avut o convorbire cu Regele *Alexandru*. Regele a spus, că s'vonurile despre abdicarea lui la tron sunt absurde. Situațiunea financiară a Serbiei nu este bună. Serbia va trebui să lărgască comerțul ei cu Germania. Ea vrea să contracteze un împrumut în Franța, decât se va pute face în condițiuni favorabile. Avem dreptul, dăse Regele, să ne bucurăm de încredere în vederea stabilității regimului nostru politic. Părechea regală sârbescă va visita pe Țarul Rusiei, dăr nu s'a hotărât încă data acestei vizite. Regele declară, că s'a căsătorit din amor cu regina, și nu-i pare rău de ceea ce a făcut. Spuse, că e fericit și că interesele Serbiei nu sunt în contradicție cu fericirea lui personală.

*

Săptămâna aceasta au fost mari turburări în Barcelona (Spania). Ele au luat caracter revoluționar. S'au pus în grevă peste 80,000 muncitorii dela diferite ateliere. Tote școlile au fost închise. Răscolții au atacat afară din oraș trenurile, așa că pentru a-i risipi, s'a trimis cavalerie. În urma ciocnirilor miliției cu răscolții, sunt mulți morți și răniți atât din partea poporului infuriat, cât și din partea armatei. Răscolții au dat foc și fabricelor. Familiile mai cu stare din Barcelona părăsesc orașul, de asemenea călugărițele. În oraș și împrejurime s'a proclamat statariul. Se crede, că guvernul va demisiona și că generalul *Weyler* va fi numit dictator.

Consumul și însoțirile de meseriași.

Arad, 10 Febr. 1902.

Sciind că printre cetitorii acestui prețuit diar se află și foarte mulți meseriași, de astădată mi-am pus de gând să fac o ochire peste o dare de sémă a unei însoțiri de meseriași, înțeleg o însoțire de producțiune.

La îndemnul unui harnic pantofar din Arad, *Instin Olariu*, o sémă de pantofari au întemeiat, în anul 1900, o însoțire de producțiune, adică o lucrătoare mare și o prăvălie, în care se se vândă încălțăminte făcute în lucrătorea lor. În anul trecut s'au vândut 6176 perechi de ghete, și din reparatură s'au încasat 3762 cor. 87 b. În prăvălie se află ghete în preț de 14,609 cor. 14 b., și venitul curat al anului trecut dă suma de 1263 cor. 7 b. Lucrătorii din atelier au câștigat pe urma însoțirii 16,373 cor. 31 b.

Și o astfel de învârtelă de bani a făcut-o o însoțire nu de putred de bogăți, ci de pantofari și cu un capital de întemeiere, nu de decă de mii, ci de 7837 cor. 51 b., lângă care adă se mai adaugă și fondul de rezervă de 2515 cor. 27 b., fond întemeiat de obștea părtașilor însoțirii, căroro nu li-a lăsat gura apă după dividende grase.

Darea de sémă a acestei însoțiri e peste puțină să nu îndemne și pe meseriași noștri români din alte orașe, ca să se însoțească, să-și deschidă lucrătorea împreună, ori prăvălie, ca astfel nu numai să scape cumpărătorii de marfa cea rea, ce tăbăresce de prin cele fabrici, dăr se deede lucru meseriașilor noștri, cari și așa se plâng, că le merge rău, că nu pot ține concurența cu străinii și mai ales cu fabricele.

Publicului românesc, care adă, durere se poartă cam cu neîncredere față de meseriașul român, îi va fi greu să nu sprijinească o însoțire de pantofari, cordonieri, cococari, croitori etc., cari pe lângă că produc marfă

bună și în ce privește prețul, prin împărțirea muncii, l'ar pute satori mai ieftin.

Și aici e locul, ca să reviu la ceea ce scriesem în n-rul trecut al acestei foi, când a fost vorba despre însoțirile de consum, căroro meseriași noștri li-ar pute lua îndoit folos, se înțelege așa, decât s'ar însoți și ei după bresle și și-ar întemeia lucrătorea și prăvălie mai mulți împreună. Însoțirile de consum, cari nu pot să-și procure lucrul mânilor de meseriaș dela singuratic, și le-ar cumpăra din prăvăliile meseriașilor însoțiți, și astfel banul Românului tot în punga Românului s'ar strecura.

De aceea meseriași noștri să nu întârzie de a se însoți, și binevoitorii meseriașilor, căroro le place să-și giugulască până și prin toaste, mai bine ar face decât le-ar alcătui statute (Soc. pantofarilor din Arad le trimite gratuit), i-ar aduna pe meseriași într'un mănunchiu și li-ar deschide drumul pe care se se potă și ei întări și susține.

Când meseriași străini sunt îndemnați până și de miniștri, ca să întemeieze însoțiri de producțiune, când ministrul dă astorfel de însoțiri până și mașinile trebuitor, cumpărate pe cheltuiala țării, când „Országos Központi Hitel Szövetkezet“-ul din Pesta, întemeiat cu banii țării, dă credite, fără camete, la astfel de însoțiri până la suma de 5000 cor., când publicul scrijelesce astfel de însoțiri, mai bucuros ca pe meseriași particulari și când toate însoțirile diferitelor bresle din țară propășesc, ni-ar sta rău, ca numai noi Românii să stăm ca Allah, cu piciorile încrucișate, slobodind la fum, nepăsându-ne de rău și nebucurându-ne de bine.

E.

SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Februarie.

Nunta de aur a arhiducelui Rainer. Unul dintre cei mai populari arhiduci, arhiducele *Rainer* și-a serbat er jubileul de 50 ani a căsătoriei sale. Cu ocaziunea aceasta au fost mari serbări în Viena, la cari a participat și Majestatea Sa monarhul, împreună cu toți arhiducii și arhiducesele. Metropolitul Vienei, cardinalul *Gruscha*, a oficiat ceremonia bisericească, soții iubitori și-au schimbat din nou inelele înaintea altarului, și cardinalul le-a dat binecuvântarea.

Vărsarea de sânge din Triest și dreptul statariului. În orașul *Triest*, pe malul mării Adriatice s'au întâmplat săptămâna trecută nise turburări groznice. Muncitorii dela societatea „Lloyd“ nu erau mulțumiți cu plata, ce o căpătau și au ținut o adunare, în care au cerut să li-se îndrepteze soarta. Pentru menținerea ordinei au eșit soldați pe stradă. Când au eșit muncitorii dela adunare, vădând pe soldați, s'au infuriat și au început să arunce în ei cu pietri. Ofițerul, care comanda sol-

dații, fu lovit și a cădut leșinat la pământ. Soldații trebuiau să se apere și au împușcat în mulțime. De-odată au cădut morți vre-o 14 persoane și alții și mai mulți au fost răniți. Guvernul din Viena vădând înfurierea crescândă a muncitorilor, cătră cari s'au mai adăogă și alți tulburători, a ordonat starea excepțională și dreptul statariului. Ce este dreptul statariului? Dreptul statariului, când se proclamă, lucrurile stau rău. Se numesce un tribunal din trei judecători și un președinte. La dispoziția acestui tribunal se pune asistență militară, un preot, un medic și călăul său hoheriul, cari stau în permanență la fața locului. Cum prinde pe cineva asupra unui fapt tulburător, îl judecă și decât tribunul îl găsește vinovat în unanimitate, îl condamnă la moarte. Preotul, care e de față îl spovedesce și cuminecă și peste două ciasuri hoheriul îi pune funia în grumaz. Așa de aspră e legea statariului! Nu mai decât acusatul e minor, sentința e ceva mai blândă, dăr și atunci îi dă temniță grea dela cinci până la două-deci de ani.

Centenarul lui Victor Hugo. Într-o lume latină va lua parte la serbările centenarului lui *Victor Hugo*. Astfel, după Italia, Spania se pregătește să celebreze această însemnată dată literară printr-o mare reprezentație de gală. Grăbindu-se a răspunde apelului comitetelor franceze, pentru serbările centenarului lui *Victor Hugo*, „România Musicală“ și „Revista Literară“, al căror redactor, d-l *Iuliu I. Roșca*, a fost ales de curând ca delegat pentru România, de către comitetul general al poezilor franceși din provincie pentru serbările Centenarului lui *Victor Hugo*, au luat inițiativa unei serbări literare și artistice ce se va da în sala Ateneului, în ziua de 13 Februarie, când va avea loc la Paris marea manifestare dela *Pantheon*. În acest scop un comitet, compus din scriitori, artiști și amatori — admiratori sinceri ai celui mai mare poet al Secolului XIX — a făcut apel la toate bunăvoințele, pentru-ca România să nu rămână mai pe jos nu numai de celelalte surori latine, dăr și de celelalte națiuni de altă rasă. Mai multe talente recunoscute vor lua parte la această serbare.

Alegerea din Deșeu. care a fost odată invalidată, s'a contestat din nou. *Baronul Daniel*, care a fost ales deputat la ultima alegere încă n'are vîrsta legală pentru a fi ales deputat. Pe acest motiv partidul advers a înaintat petiție la Curie, cerând nimicirea alegerii dela *Deșeu*. Va sădă în timp de câte-va luni trei alegeri de deputat! Cel puțin au omenii de ce să vorbească!

Banca industrială și comercială din Budapeșta și-a ținut în ziua de 16 Februarie adunarea generală, despre care *Bartha* raportează într-o corespondență trimisă ziarului „E-k“ din Clușiu. Din această

cu glorie, și în urma lui rămâne grăză și cenușe, sânge și cadavre.

Odată se întorse el, *Algallá*, dela o pradă și gonă în contra Rușilor și se făcu o primire strălucită sârbătorescă în cinstea lui; toate căpeteniile Crimeii au fost de față și s'au dat jocuri și mese, și se aruncau săgeți în ochii prizonierilor, întrecându-se cu arcurile, și s'a beut din destul și se preamăria vitejia lui *Algallá*, spaima dușmanului, stălpul chanatului. Și bătrânul chan se bucura și-i creștea inima de mărirea fiu-său. Ii cădea bine bătrânului, când vedea și scia, că fiu-său este un vitez așa de mare, se simția fericit bătrânul, căci după mărtea sa — va ajunge împărăția în mână așa de tari....

Ii creștea inima vădând acestea și ca să-i arete fiu-său, cât îl iubesc de mult, luă păharul în mână și în fața prinților și a tuturor căpeteniilor, aici în mijlocul mesei sârbătorești dăse:

„Tu ești fiul meu cel bun, *Algallá*! Mărire lui Allah și laudat fie numele profetului său!“

Și toți laudară numele profetului într'un glas. După aceea hanul a dăse:

„Mare este Allah! Până sunt încă în viață mi-a redeșteptat el junetea mea în vitezul meu fiu și acum vîd cu ochii mei îmbătrâniți, că decât sora se va ascunde dinaintea lor, — și vermii mi-or fi ros inima — voi trăi mai departe în fiu-meu! Mare este Allah și profetul său *Mohamed*, adevăratul său profet! Am un bun băiat, mâna lui e sdrăvănă, inima lui e plină de curaj și limpede e mintea lui.... Ce vrei să primesci din mâna tatălui tău, *Algallá*? Spune-mi.... și eu îți voi da ori-ce dorești!“

Și nici nu s'a stins vocea bătrânului han și *Tolaic Algallá* se ridică, ochii lui negri vărsau scânteii și luminau ca marea noaptea și ca ochii de vultur, și dăse:

„Dă-mi mie căzaca prinsă, stăpânul meu și tată!“

Hanul tăcu, — tăcu câteva clipe, cât e de lipsă să înăbușească mișcarea inimii — și după aceea grăi apăsător și tare:

„Ia-o! După-ce ne-om ridica dela masă, să-ți-o iei...“

Vitezul Algallá se înfierbântă. Ochii lui de vultur scânteiau de bucurie, se ridică în picior și dăse chanului, tatălui său:

„Eu știu ce-mi dăruiești, stăpânul meu și tată! Eu știu.... Eu sunt sclavul tău — fiul tău. Scurge-mi sângele câte-o picătură pe ceas — două-deci de morți sunt în stare să sufer pentru tine!“

„Nu-mi trebuie nimic!“ dăse hanul și capul lui sur, încoronat de gloria multor ani și multor fapte, se plecă spre piept.

În scurtă vreme se sfîrși ospetul și amândoi tăcuți eșiră din palat și merseră cătră harem.

Noaptea era întunecată și nori grei acoperiau cerul ca cu un covor gros, de nu se vedea nici stele, nici lună.... Prin întunec mergeau tata și fiul și de-odată hanul *Asvab* grăi:

„Din dă în dă se stinge viața mea — și tot mai încet bate inima mea bătrână și

tot mai puțin foc se află în pieptul meu. Lumina și căldura vieții mele erau caldele, desmiardări ale căzaciilor.... Spune-mi, *Tolaic*, spune-mi.... ți-ai așa de mult, să o ai? Ia-ți o sută, ia toate femeile mele, numai, pe asta nu mi-o lua!“

Tolaic Algallá tăcu suspinând.

„Câte dăle mai am să trăiesc?... Puține sunt dălele mele pe pământ.... Singura bucurie a vieții mele este ea — această căzacă. Ea mă cunoște, mă iubesc — cine mă va mai iubi, decât n'oi mai av-o pe ea, cine mă va mai iubi — pe mine, pe bătrânul, cine?... Nici una din toate câte le am, nimenea, *Algallá*!“

Algallá tăcu.

„Cum voi trăi mai puțin eu, știind că tu o îmbrățișezi, că ea te sărută. Înaintea unei femei nu există tată, nu există fiu, *Tolaic*! Înaintea femeilor suntem toți — bărbăți, fiul meu.... Grozav are să-mi fie, să-mi sfîrșesc eu dălele.... Mai bine de mi-s'ar deschide toate rănile de pe corp, *Tolaic*, și să-mi curgă sângele vale, mai bine

corespondență vedem, că banca a pierdut 17½ milioane corone, credit acordat întreprinderii petrolifere „*Steaua Română*” din România Contele *Tisza Istvan*, trufașul fiu al fostului ministru-președinte, care era deprins a vorbi în tonul imperativului categoric și a-și comunica păreri în formule matematice, a oferit la această adunare un spectacol vrednic de compătimire. Contele era adevărat președinte la această bancă și acumă căuta a invoca circumstanțe atenuante, ca „promovarea industriei maghiare în Orient”, prin care se mângâie pe păgubașii, care și-au pierdut milioanele. În cele din urmă s'a oferit a răscumpăra acțiunile cu deplina lor valoare nominală, decât acționarii fi vor înapoia dividendele primite până acumă.

Distincțiune. În 23 Ianuarie st. n. d-l ministru al cultelor și instrucțiunii publice în România, *Haret*, a decorat pe revisorul școlar *George Cherciu* din Craiova cu *resplata muncii cl. II*. D-l revisor Cherciu este fiul d-lui învățător G. Cherciu din Bod și s'a distins prin zelul și munca sa pe terenul instrucțiunii.

Alegere de învățător. În 26 Ianuarie a. c. s'a făcut alegere de învățător în comuna *Opatița* pentru școala gr. or. română de acolo. Ales a fost tânărul pedagog și absolvent de teologie *Damaschin Marian*. Actul alegerii l'a condus protopopul tractului *Ioan Pepa*.]

Cununie. D-nul *Ioan Preșmerean* și d-șora *Stelina Zamfir* își vor serba cununia Duminecă în 23 Februarie în biserica Sf. Nicolae din Prund.

Invitare. „Societatea de lectură și cant” din Bicză invită inteligența română din Bicză în general și pe membrii ei în special, de a lua parte în număr complet la adunarea generală astra-ordinară, ce se va ține la 9 Martie, 2 ore d. a. în localul societății. La ordinea zilei sunt întrebări prin care s'ar pute produce un curent mai viu în activitatea societății. Invitarea e iscălită de *George Görög*, v.-președinte, și *Augustin Rîșniță*, secretarul societății.

Catastrofa pe linia ferată. În ziua de 19 Februarie s'a întâmplat pe linia Oradea-mare-Beiuș o catastrofă, în care și-a pierdut viața cantonierul *Gavril Vitalis*. Au mai fost răniți doi din personalul de serviciu. Catastrofa a fost provocată prin faptul, că o țevă fiind ruginită de ploile cele multe, s'a rupt și trenul a șderaliat. În tren erau 55 de persoane, care toate au scăpat numai cu spaima. Pagubele s'au evaluat la 10.000 corone.

Cum s'a întâmplat accidentalul lui Santos-Dumont. Etă cum Santos-Dumont povestese accidentalul său despre care am anunțat deja: Chiar din momentul plecării observasem, că balonul meu nu funcționa ca de obicei; cu sânge rece îmi dădău semn de această dificultate și, când eșii din golf, simții balonul, că se înalță cu

înălță. Ardorea razelor solare dilatase găsul și desvoltase forța de ascensiune. Înălțându-se balonul o cărmă se agăță de helice. Asta avu ca rezultat de a rupe echilibrul. Aerostatul ușor se înălță oblic spre cer, făcând un unghi de 45—50 grade. Valvula cedă sub presiunea produsă aerostatlui. O mare împrăștiere de gaz se produse atunci, care a fost cauza căderii mele în mare. Aș fi putut evita această descindere, de nu s'ar fi rupt funiile, care țineau balonul. Oprii motorul și rămăsei în voia vântului și a undelor. Fără imbarcația prințului de Monaco aș fi fost pierdut. — Diarul „Figaro” anunță deschiderea unei liste de subscripții, spre a îndemni pe Santos-Dumont de toate cheltueile necesare pentru nouăle sale experiențe.

O istorie ciudată. Un cârciumar bogat din Bucuresci avea o fată și un băiat. Fata era în etate de 18 ani, ér băiatul de 13. Acesta umbla la un gimnasiu, dér cu învățătura nu prea mergea înainte. Ce era de făcut? Cârciumarul a socotit, că ar fi bine să ia lângă băiat un student mai mare, ca să-i mai ajute la învățătură. În scurt timp etă, că studentul în drept G. este angajat ca „meditator” cum se numește în România, lângă băiatul cârciumarului. Studentul era un tânăr fercheș și de inițiativă. Cu băiatul o fi dus'o el cum o fi dus'o, dér cu sora băiatului în curând a legat relațiunii de amor. Se vorbea chiar prin vecini că în curând se va ține logodna. Ei bine această logodnă nu s'a ținut și etă de ce? Întruna din seriile trecute meditatorul era ocupat cu băiatul; paltonul și cilindrul și le atârname în antret. Domnișora abia aștepta să se isprăvescă meditația și în timpul acesta își căuta de lucru cu paltonul și cilindrul viitorului ei logodnic. De pe palton lipsia un bumb. „Sărăcul, decât n'are cine să i-l cósă! Lasă numai, lasă, când i-oii fi eu nevastă, n'are să-i lipsescă nici un bumb dela palton. Apoi uite cilindrul, cât e de deranjat, haid' să i-l periu, să i-l fac frumos”. Domnișora ia cilindrul din cui și cu o perie môle începe să-l netedescă din stânga în dreapta. Ce să veđi, de-odată cade de sub pielea dinlăuntru cilindrului o țidulică. Domnișora o ia și cetesce: „Iubită Ano, de s'era să ne întâlnim la bal mascat la eforie. La 10 ore precis voi fi acolo”. Ana era fată în casă la familie și în acea s'era avea eșire. „Aha, va să dică de ăștia-mi ești musiu?... S'a isprăvit cu logodna”. Studentul a fost poftit să nu mai urmeze înainte cu lecțiile, ér pe Ana au dat'o afară din slujbă. Etă cum s'a terminat această istorie ciudată!

„O curioasă adunare de învățători”. Sub acest titlu am scris în numărul 22 al fôiei noastre despre o adunare de învățători ținută în Tinea cu scop de a-se cuprinde dorințele corpului didactic într'un memorandum, pentru a-se așterne guvernului spre a fi luat în considerare la desbaterea legii pensiunilor. D-l *Gavril Dudulescu*, vice-

președintele reuniunii învățătorilor din protopopiatul Beliiului, ne trimite acum o întâmpinare în care spune, că în vederea păzirei intereselor fondului de 14 milioane florinți adunați în cea mai mare parte din contribuțiile învățătorilor confesionali, în adevăr s'a ținut o întrunire, în care s'a cetit un memorandum, pe care însă învățătorii de stat n'au vrut să-l subscrie fiind redactat în termeni prea aspri. D-l *Budin*, președintele reuniunii, n'a participat — dice d-l *Dudulescu* — nici la un banchet, căci banchet nici n'a fost și din cei 40 de învățători n'au rămas în ospătarie decât 4 colegi. D-l *Dudulescu* pentru a arăta durerea, ce o simte corpul învățătorilor pentru nevoile poporului, invocă faptul, că învățătorii din acel protopopiat au renunțat la cuincuenalele, celi-s'ar cuveni după lege.

Cetățenii ajunși la s'ărăcie din orașul Brașov sunt înștiințați din partea magistratului, că termenul pentru înaintarea petițiilor, cu scop de a obține subvenție din fondul Dr. *Plecker*, expiră la 10 Martie a. c.

Mâncăți de lupi. Dumineca trecută după amiazi o cetă de copii din comuna *Iakabfalva* (Ciuc) au eșit la o curmătură din marginea pădurei să se dea pe ghiață. Când a început să însereze, etă că din pădure au eșit câți-va lupi. Copiii au început să fugă spre sat, lupii însă i-au ajuns și au sfășiat pe trei din ei, anume pe băieții de școala *Héja Ferencz*, *Denere Miklos* și *Csapó Sandor*.

Concert filarmonic. Societatea filarmonică va da al II concert reglementar al său *Mercuri în 5 Martie* cu un interesant program cu compoziții de ale lui Beethoven, Tartini, Liszt și Wagner. Bilete la librăria *Zeidner* începând cu 1 Martie. Lună, în 24 Februarie societatea filarmonică va avé repetiție s'era la 8 în sala de repetiții.

Avis. În cancelaria subscrisului află numai decât aplicare — pe lângă condițiunii favorabile — un tânăr român, candidat de avocat, încât se pôte *doctor juris*, cu praxă recerută pentru a pute conduce singur cancelaria. — *Ciacova* (Comit. Timiș) Dr. *Lazar Șimon*, avocat.

1. Efect sigur vindecător. Toți aceia, cari sufer de nemistuire s'eu stomacul nu funcționează regulat ceea ce causă constipație, durere de cap, lipsă de ap'it s'eu alte bôle, pot conta la vindecare sigură prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz ale lui Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căpăta ținând prin postă dela farmacistul *A. Moll* liferantul curții din Viena *Tuchlauben 9* în farmaciile din provincii să se c'era preparat *A. Moll* provăduț cu marca de contravenție și subscriere.

Balul filantropic din Blașiu.

Blașiu, 17 Febr.

Dați-mi voie a vă relata ađi despre decursul „Balului filantropic” dela noi, ce s'a ținut în s'era de Trei-Sfinți, adevărat în 12 Faur n. Acest bal este cunoscut și sub

numele de „Balul studenților”, deorece majoritatea dansatorilor lui o dau studenții mai mari din gimnasiul nostru, din clasele VII și VIII.

De alt-cum balul acesta „filantropic” începând de pe la anul 1862, s'a ținut în tot anul și a fost arangiat de profesorii dela institutele de învățământ din loc. De regulă succedea fôrte bine și a corespuns numirei de „filantropic” în sensul cel mai nobil al cuvântului, într'un venit curat al acestor baluri tot-déuna a fost destinat pentru fondul studenților s'erați în cas de bôlă. Multe sute de studenți lipsiți au fost ajutamați în cas de bôlă din venitele acestor baluri, cu medicamente gratuite. Fondul are deja o casă, care servește de spital pentru studenții dela școlele noastre din loc. Afară de aceea mai are și o sumă destul de frumoasă, care acum se administrează din partea Prea Ven. Consistor metrop.

Fiind scopul atât de uman și nobil, firesce, inteligența noastră din loc și din afară tot-déuna a contribuit cu mult-puținul său la augmentarea fondului, care tinde și la înființarea unui spital arangiat corespunzător tuturor cerințelor de natura acesta. Unii marinimoși fruntași români au contribuit chiar și cu sume mai mari; de es. în anul acesta *Stim. d-n Ioan Săbădeanu*, comerciant în Brașov a dăruit în folosul acestui fond o acție în valoare de 100 lei, drept aducere aminte, că fiul d-sale a terminat școlele medii la gimnasiul nostru.

Cel din urmă dintre aceste baluri în adevăr filantropice s'a arangiat de profesorii gimnasiali în timpul amintit, în sala cea mare a hotelului „Univers”. Sala a fost — d'ora ca nici odată — aranjată și decorată cu mult gust. Totul își oferia, la lumina intensivă, un aspect dintre cele mai plăcute, care deja la prima privire își angaja simpatia și-ți pregătea o dispoziție bună la o petrecere animată.

Și în adevăr petrecerea a și fost animată, și a durat până dimineața la orele 5. Jocurile mari s'au dansat în 2 colône lungi. Publicul ales, și în număr mare. A da o listă completă a d'omnelor și domnișorelor prezente, îmi este imposibil. Mă voi mărgini deci a însira numai pe acele, cari am avut fericirea a le cunoece.

Ast-fel, dintre d'omne am v'edut pe d-na *Szmigelski*, *Maria Hossu*, *Francisca Barițiu*, *Valeria Uilacan*, *Amalia Moldovan*, *Rosa Solomon*, *Cosgarea din Făgăraș*, *Cornelia Chirilă*, *Lucreția Viciu*, *Cornelia Deac*, *Amalia Papiu*, *Maria Vlăsa* din Sâncel, *Otilia Negruțiu*, *Cornelia Hodoșiu*, *Luisa Bonfiniu*, *Livia Domșa*, *Colbasi din Spring*, *Valeria Radeș* din *Veza*, *Moga din Sibiu*, *Virginia Precup*, *Elena Fodor*, *Cornelia Maior*, *Cecilia Sinberger*; apoi d'omnele preotese *Săbăduș* din *Pănade*, *Horșia din Bia*, *Costea din Spini*, *Cordea din Spring*, *Lațiu din Crăciunel*, *Handrea din Mănărade*.

mi-ar fi să nu o mai ducnici măcar n'optea acesta, fiule!”

Fiul său tăcea.... Rămăseră pe loc înaintea ușei haremului și amândoi stătură aci multă vreme cu capetele plecate în piept. Jur împrejur era întunerec, norii alergau pe cer, vântul clătina arborii, ca și când li-ar șopti un cântec.

„O iubesc de mult, tată...” d'ise *Algallă* încetișor.

„Sciu... și sciu și aceea, că ea nu te iubesc...” grăi hanul.

„Mi-se rupe inima, când mă gândesc la ea”.

„Și ărași tăcură amândoi. *Algallă* suspină:

„De bună semnă înțeleptul *Mulla* mi-a spus adevărul, când a d'is, că tot-déuna pe-irea unui bărbat îi vine dela o f-meie: decât-i frumoasă, deșteptă pofa altora ca să o aibă, ér pe bărbatul ei il dă pradă chinurilor gelosiei; decât e urită suferă bărbatul și pismuesce pe alții; în fine, decât nu-i nici urită nici frumoasă — bărbatul o face frumoasă și după ce a înțeles, că a gre-

șit, suferă prin ea, prin această femeie....”

„Înțelepciunea nu este nici o doftorie pentru durerea inimei...” d'ise hanul.

„Să avem milă unul față de altul, tată....”

Hanul își ridică capul și se uită trist la fiu-s'eu.

„Să o omorim....” d'ise *Tolaic*.

„Tu te iubesc pe tine mai mult de cât o iubesc pe ea și pe mine”, grăi domol hanul, după puțină gândire.

„Și tu.... asemenea”.

Și ărași tăcură amândoi.

„Da! Așa este”, adăuse hanul trist.

De jale s'a făcut ca un copil.

„Așa-d'era să o omorim?”

„Nu ți-o pot da, nu pot!” grăi hanul.

„Eu nu pot fără ea, — sfîșie-mi inima, s'eu dămi-o....”

Hanul tăcu.

„S'eu să o aruncăm de pe stânci în mare”.

„Să o aruncăm de pe stânci în mare” repetă hanul, ca un ecou, vorbele fiu-s'eu.

Și într'aceea intrară în harem, unde frumoasă cazăcă durmia pe podini pe un covor môle. Rămăseră înmărmuriți înaintea ei și se uitau la ea; multă vreme se uită la ea. B'etrânului han îi curgeau lacrimile și se rostogoliau peste barba lui albă și scilipeau ca mărgăritarele, fiu-s'eu însă sta cu ochii scânteietori, își sugrumă patima într'un scîrșnit de dinți și plecându-se deșteptă pe cazăca.

Ea se deșteptă — și pe fața ei ca faptul zilei, delicată și trandafirie, apărură ochii ei ca flôrea de cicoră. Ea n'a observat pe *Algallă* și-și întinse buzele roșii către b'etrânul han.

„Sărută-mă, vultur b'etrân!”

„Gată-te.... tu vii cu noi”, d'ise hanul domol....

Atunci zări ea pe *Algallă* și lacrimile din ochii vulturului ei și — era destul de cuminte — ea înțelese totul.

„Vi-u”, d'ise ea. „Vi-u. Nici a unuia nici a altuia, ați hotărît? Așa și trebuie să decidă cei tari de inimă. Eu vi-u”.

Și în tăcere mergeau tustrei către mare. Pe o cărare strîmtă merg'eu ei, vântul urla, urla tare.

Era plăpândă fata, a ostenit în curând, dér era și mândră — nu voia să spună.

Și când fiul hanului băgă de semnă, că ea rămăsese mai în urmă, îi d'ise:

„Ce, ți-e frică?”

Li aruncă o privire fulgerătoare și îi arată piciorul sângerat....

„Vino, te duc eu!” d'ise *Algallă* și întinse mâinile către ea. Ea însă îmbrățișă gâtul b'etrânului ei vultur. Hanul o ridică pe brațele sale, ca pe o pană, și o duse mai departe; ea ședea în brațele lui și da cu mâna la o parte ramurile, cari îi veneau în față, căci se temea să n'o ajungă în ochi.

Ei merseră îndelung și începu să se audă vuetul mării în depărtare.

Atunci *Tolaic*, care mergea pe cărare în urma lor, d'ise către tată-s'eu:

„Lasă-mă să merg eu înainte, nu mă mai pot stăpâni.... mi-am și tras paloșul pentru gâtul tău!”

Dintre domnișore mi-am însemnat pe următoarele: Melania Brendușian, Elena Sântion, Valerica Uilacan, Lucreția Viciu, Silvia Chirilă, Alesandrina Moldovan din Blaș-sat, Cornelia Moldovan din Cergăul mic, Cornelia Moldovan din Mediaș, Nina Codarcea din Turda, Birtolon din Lăscud, Eugenia Deac, Cordea din Șpring, Aurelia Radu din M.-Uioara, Silvia Drăghiciu din Cudșir, Radeș din Șard, Veturia Costea din Spini, Leontina Horșă din Bia, Săbăduș din Pănade, Cornelia Lațiu din Crăciunel, Aurelia Moga din Sibiu, Eugenia Botei, Malvina Welwart, Giza Berger, Făgărășan din Tiur, Handrea din Mănărade.

Recunosc bucuros, că am comunicat un catalog destul de necomplet despre domnele și domnișorele, cari au luat parte la balul filantropic, der — regret — celelalte nu le pot înșira în lista aceasta, deoarece nu mi-a fost cu putință a mi-le însemna într'un public atât de numeros.

Venitul curat trece peste 400 corone, care se va adauge la fondul studenților. *Driora.*

Din testamentul lui Dr. Liviu Marcu.

„Drapelul” din Lugos reproduce testamentul regretatului Dr. Liviu Marcu, prin care decedatul, afară de micile legate, testeză întreaga sa avere pentru înființarea unui alumnat gr. or. român în Lugos. Dăm și noi din acest testament următoarele puncte:

1) Doresc ca trupul meu să fie înmormântat fără nici o pompă, după rital bisericeii greco-orientale române, condiționez însă, că nici decăt să nu fiu înmormântat în comuna Bircșiș.

2) Avere mea constă: din casa proprie din Lugos, pe strada Făgetului sub Nr. 26/746, din mobile, foliute vestimente și altele aflate la casa mea; mai departe din hărțile de valoare, acțiuni și libele de depunere, cari toate se află în păstrare la notariul public regesc Mihail Besan din Lugos, sub numărul 284/1901, cătră cari am mai adăugat astăzi un libel de depunere dela institutul „Lugosana” provăduț cu numărul 1374, în urmă: din libelul de depunere despre 12,400 adică donăspredece mii patru sute de corone, la „Krassóer Sparkassa”, un alt libel despre 2000, adică două mii de corone d la institutul „Lugosana” (Aici urmăză enumerarea a diferite pretențiuni mai mici în preț de 3474 cor.)

3) Tota averea aceasta o am câștigat singur ca advocat; n'am primit nici un ajutor, nici moștenire dela părinți ori dela alții, din contră eu am dat ajutor părinților mei de câte ori au cerut; drept aceea chiar și din motivele înșirate mai la vale mă simțesc desăfăcut de orice obligămēt față de părinții și fratele meu, și așa pot dispune liber despre averea mea, precum și dispun prin aceasta neînvețat și nesilit prin nimenea, precum urmăză:

4) Voiesc să se înființeze din averea mea o fundațiune aluminială numai pentru creșterea și susținerea băeților gr. or. români născuți din părinți țărani, cari vor învăța în gimnasiul din Lugos; din acest alumnat însă îi eschid pe cei din Lugos, der cei din comitatul Caras-Severin să aibă prioritate față de băeții din alte părți.

Alumnul să fie în casa mea proprie, decăt nu o voi vinde în viața mea, unde

băeții vor primi gratuit totă prevederea, afară de vestimente.

5) Fundațiunea mea va sta sub controla organelor bisericești ale diecesei gr. or. rom. din Caransebeș, er pentru realizarea, manipularea, conducerea fundațiunei aluminiale și pentru totă afacerile împreunate cu acest internat prin acesta denu-mesc o epitropie constatătoare din cinci membri, și anumeii rog pe următorii d-ni: Dr. George Popovici protopresbiter, Mihail Beșan notar public regesc, Dr. Pompeiu Marcu advocat, Vasile Jurca contabil, toți din Lugos, și Traian Barzu asesor consistorial în Caransebeș, pentru cazul morții mele a primi asupra lor această sarcină gratuit, fără nici o remunerare, și decăt din ori-ce motiv un loc ar deveni vacant în epitropie, atunci ceilalți epitropi din funcțiune au drept și datorința a-se reintregi și a denumi, respective a alege epitrop de legea gr. or. rom. Tot această epitropie cu aprobare consistorială va avē să compună și literile fundaționale, și statutele detaiate privitoare la totă afacerile fundațiunei aluminiale, doresc însă să se pună cāt se pōte de mare pond și pe creșterea morală și socială a elevilor aluminiali.

7) Las, ca după mōrtea mea să se p'atēscă următoarele legate:

a) Reuniunei române de lectură din Lugos 20%, adică două sute de cor.

b) Reuniunei române de cântări gr. or. și gr. cat. din Lugos câte 200 sute cor., ambelor d-ei câte patru sute de cor.

Punctele 8, 9 și 10 conțin dispozițiuni speciale de interes mai mult privat.

Nazarenii ori „Mucarii”?

Brașov, Febr. 1902.

Onor. D-le Redactor! Am cetit mai în zilele trecute despre casul, că la noi în comuna Dridif se află Nazarenii, de aceea am aflat cu cale, ca să vă comunic și eu ceva mai detaiat despre ei.

Causa ivirei lor în comuna noastră, după cum ați amintit într'unul din n-rii „Gaz. Trans.”, au fost unele daraveri, ce le-au avut cu parochul, der mai mult a contribuit la această ivire a unor misionari, cari sub cuvēt, că ei propagă „legea cea adevărată”, ușor i-au ademenit, de ore-ce ei erau omenii foarte religioși. După cum mi-au spus chiar ei, se deosebesc de Nazarenii prin aceea, că ei sērbēză Sāmbāta, er aceia Dumineca. La noi în sat ei sē numesc Mucarii. Afară de Sāmbāta, ei nu țin nici o sērbătore. Se boteză a doua-ōră și țin cā copilul sē nu se boteze până la etatea de 14 ani, er până atunci pōrtă numele pus de matriculantul civil. Afară de scriptură ei nu mai folosesc nici o carte. Aceasta este cartea lor și de predicatiune și de sciință și de totă ramurile literare. De aceea nici nu e permis, ca vre-unul dintre ei să folosescă altfel de cărți, nici literare, nici științifice.

Sf. Scriptură o cetesc cu tot dinadinsul. Aprōpe nopți întregi petrec cetind mereu din Biblie și cântând cu toții, er ziua aprōpe obosiți își vād de celelalte lucrări lumesci. Cunosc foarte bine Biblia, deși pōte numai unul sēu doi dintre ei o

înțeleg mai bine, pe cānd ceilalți pōte nici ideie n'au de ea. Atāta sciu și acestia, cā decăt îi întrebă ceva, își citēză unul sēu două versete, despre cari nici ideie n'au, der cari în gura țeraului trec de nisce filosofii ale timpului.

Așteptă cu nerăbdare sfirșitul lumii, ca să se pōtă înālța la cer cu trup cu tot de vii, după cum cred unii dintre acești „apostoli”, cum sē mai numesc ei, și care sfirșit nu este departe, căci plōia de stele și întunecimile de sōre de lună, și stele cari au fost de cānd e lumea, der cari la ei sunt minunr din timpurile „mai nouē sunt semne, cari arată sfirșitul apropiat al lumii, după părerea lor. Judecata s'a început deja în anul 1833, cānd a fost pentru întâia ōră predicată evanghelia în totē părțile lumii cunoscute, dic domniile lor. E interesant, și tot-odată bānuitor, cā în legea lor se pot da numai cei ce au avere (cari au avere pe numele lor), din ceea-ce ar rezulta, cā după principiul lor numai cei bogați pot intra în împērația cerurilor, adică sē nu dicem în împērația cerurilor, ei pe māna profeților și predicatorilor lor sosiți din depārtatul continent, din America cea vestită cu privire la diferitele secte. Pe acestia îi și adorēză, ca pe nisce zei, căci ori-ce vorbă scot din gură, e vorbă sfântă, dic ei, vorbă luată din Scriptură.

Nici nu viu ei în Dridif, fāră ca o gāină friptă sē nu le umfle pāntecele lipit de fōme în urma călătoririlor, ce le fac continuu prin diferitele părți ale țēri unde se mai află astfel de cuiburi de mucarii. Sē înțeleg, cā acești sfinți pot călători în dragă voe și unde vrēu, căci nu de gēba au introdus ei această lege, ca numai cei cu avere sē pōtă intra în societatea lor, căci numai acestia pot da din tot ce vād sēu din cele ce câștigă, a decea parte lor, ca să le pōtă umplea punga și sē pōtă face călătorii. Așa, decăt cineva vinde numai 10 ōnē cu 10 cr., 1 cr. trebuie sē îl dea lor, sēu decăt vinde cineva o pāreche de boi cu 300 fl., 30 fl. trebuie sē-l dealor, sēu decăt are cineva 10 gāini, una este a lor.

Excepțiune dela această fac dōră numai copiii, căci decăt cineva dobāndesc 10 copii, din ei nu le trebuie nici unul. Din acestea bine sē vede, cā ei nu au altceva în vedere, decăt ca sē-și umple punga și pāntecele de pe spatele bietului țērau român, care tras pe sfōră de ei, e în stare ca sē sară și în apă pentru acești sfinți moderni.

Venind în Brașov, am aflat cu cale sē scriu aceste puține și adevărate rēnduri.

Un abonent.

Insoțire pentru valorisarea laptelui în Seliște.

— 17 Februarie n. a. c.

În ziua primă a Rosaliilor din anul 1900, d-l Petru Drăgits a conchemat pe fruntașii și locuitorii comunei Seliște la o

constătuire publică, spre a se sfātu cu toții despre pornirea unor lucrări nouē în comuna această. Rōdele acestei constătuiri au fost, cā s'a dat trup unei „Reuniuni de înmormētare” constatătoare din 660 de membrii și unei „Societăți de înfrumșetare” a locurilor publice din Seliște, unica și prima societate română de felul acesteia.

În această constătuire, zelosul convocator al ei a arătat, cā între preocupățiunile de căpetenie ale timpului de astăzi ocupă un loc de frunte *ceștinile economice* de tot felul, chemate a procura și spori locuitorilor isvōrele de venit, de bogăție, și basat pe faptul, cā ocupațiunea principală a locuitorilor din această comună și din cele din jur este *economia de vite*, pentru ca această sē fie ridicată la o stare mai înfloritoare și pentru-ca productele ei sē aibă mai mare valōre, recomandă înființarea unei *insoțiri pentru valorisarea laptelui*.

Deși ideia aceasta a fost cu bucurie primită de mulțimea presentă, totuși ea nu a luat trup, pe de o parte fiind-cā nu erau aflate modalitățile financiariei ei, pe de altă parte, ca la ori și ce inovațiune, se ivise în publicul mare fel de fel de temeri pesimiste asupra existenței ei.

Ideia însă de atunci începēnd a fost într'una discutată și frământată așa dicēnd de publicul mare, urmarea căreia a fost, cā numărul sprijinitorilor ei a crescut tot mai tare.

Vedēnd d-l Petru Drăgits această, în conțelegere cu d-l protopresbiter Dr. Ioan Stroia su conchemat la o conferență intimă pe d-nii Dr. Nicolae Comșa, Dr. Nicolae Calefa iu, Constantin Hertia, Dumitru Banciu, Ioan Banciu, Mihail Ittu și Ioan Chirca, cari după o amănunțită discutare și înțel-gere împreună, au hotărīt, cā „p-ntu de a contribui la ridicarea bunei stări a poporațiunii în mijlocul căreia trăiesc, iau inițiativa pentru întemeierea unei insoțiri în Seliște pentru valorisarea laptelui”.

Spre a se constata aproximativ numărul sprijinitorilor acestei insoțiri, s'a făcut un apel pentru înscriere, și doveindu-se cā în timp de tot scurt, numai din Seliște s'au anunțat la vre-o 200 de membri, er fruntașii comunelor vecine a asigurat, cā și locuitorii comunelor lor sunt gata în număr mare a-și da concursul, inițiatorii au convocat pe ziua de 2/15 Febr. adunarea generală de constătuire a insoțirii planuite.

În această zi la ōrele 4 p. m. în „sala festivă” a școlii se adunase o mulțime de membri înscriși, bărbați și femei. În absența d-lui protopresbiter, adunarea este deschisă de cătră d-l Drăgits, care într'o vorbire lungă, spusă la înțelesul tuturor, arată scopul, însemnătatea și țința acestei adunări.

D-l Dr. Comșa, după-ce prin pilde dovedesc și d-sa bine-facerile acestei insoțiri pentru obște, prin cuvinte căldurose îndemnă pe numărul public a sprijini și primi noul izvor de venit, ce i-se îmbie.

După-ce publicul present se declară a sprijini noua insoțire și a intra în șirul membrilor ei, d-l Drăgits prezentēză spre votare un proiect de statute ale insoțirii. Cei 27 paragrafi ai statutului sunt cetiți și explicați amănunțit, și statutul se votēză cu unanimitate.

Se pōtă însoțirii este valorisarea în modul cel mai avantajos al laptelui de vacă acurată dela membri, prin fabricare de unt și de brānză, eventual prin vinderea de lapte smāntuit, sēu nesmāntuit.

„Mergi înainte — Allah te va pedepsi pentru intențiunea ta. sēu te va erta — cum va vrea — eu însă... tatăl tēu... te ert. Eu sciu ce e amorul!”

Aici stă marea în fața lor, deșertă, neagră și fără margini. Valurile ei cāntă înăbușit la pōlele stāncilor, și acolo jos e întunerec, rece, înspăimētător.

„Adio!”, dīse hanul și sārutā fata.

„Adio!”, dīse Algallā și se plecā înaintea ei.

Ea se uită într'acolo, unde cāntau valurile și cu mānile lipite de piept se retrase sfītă înapoi.

„Aruncați-mē!” dīse ea.

Algallā întinse mānile cătră ea și suspinā adēnc; hanul însă o luā în brațe, o strīnse nervos la piept, o sārutā, o ridicā în sus... și o aruncā de pe stānci în mare.

Acolo se isbiau cu frēmēt valurile și cāntau, și era așa un vuiet, cā nici unul n'a audīt nimic, cum a cădūt în mare. Nici un strigăt nu audīră... nimic. Hanul se puse jos pe un colț de stāncă și începū sē privescă tăcut în jos și apoi în întune-

rec în depārtare, unde marea se atinge cu norii, de unde se audiau frēmāte înăbușite și turbate, de unde bătea vātul care-i sburlea barba. Tolaie sedea lāngă dēnsul ca o stāncă, nemīscat și tăcut și-și acoperise fața cu mānile. Timpul trecea și pe cer alergau norii mānați de vāt unul după altul. Erau negri și grii ca și ideile bētrānului han, care sta sus pe stānci d'asupra mării.

„Sē mergem, tatā”, dīse Tolaie.

„Așteptă...” șopti hanul și asculta mereu cu totă luarea aminte. Și mai trecū încă vreme și ērāși se frāmāntau valurile jos, ēr vātul bătea strajuic și vijeia prin arbori.

„Sē mergem, tatā....”

„Mai așteptă....”

De mai multe-ori dīse Tolaie Algallā:

„Sē mergem, tatā....”

Hanul nu se mișca nici decum din locul, unde și-a pierdut bucuria dīlelor lui de apoi.

Însē — totē au un sfirșit odată! Se ridicā, în fine hanul, puternic și mādru, încruntā din sprīncene și grāi înăbușit:

„Sē mergem...”

Ei plecāră, der îndatā se opri hanul.

„De ce plec eu... și încātrāu, Tolaie?”

Întrebā bētrānul. „La ce sē mai trăiesc, cānd întrēga mea viēță era în ea? Eu sunt bētrān, nimeni nu mē va mai iubi; și decăt pe cineva nu-l mai iubesc nimenea — este un lucru fāră minte, sē mai fi în lume.”

„Tu ai glorie și bogății, tatā....”

„Dā-mi o singură sārutare a ei și primesc în schimb totē acestea. Totē acestea ce le-ai amintit tu sunt lucruri mōrte, numai în iubirea femeii este viēță. Decăt nu se află o astfel de iubire, atunci nici nu esistā viēță pentru un om, el este un cerșitor și amare sunt dīlele lui. Adio fiule... binecuvēntarea lui Allah sē-ți acopere capul în totē dīlele și nopțile viēței tale.”

Și cu acestea hanul se întorse cu fața cătră mare.

„Tată”, grāi Tolaie, „tatā...”
Atāta dīse și nu mai puttă vorbi nimic, căci unui om căruia îi suride mōrtea, n'ai ce sē-i mai dīci; nu-i mai pōți dīce nimic, ce sē-i readucā în suflet dragostea de viēță.

„Lasă-mē...”

„Allah...”

„El scie....”

Cu pași hotărītți merse hanul până la prāpastie, lāngă stānci și se asvērli. Fiu-sēu nu-l reținū, nu era în stare. Și ērāși nu se mai audī nimic din mare — nici un strigăt, nici un sgomot, despre căderea hanului. Numai valurile se lovian cu freamēt și vātul urla cāntece sēlbatice.

Multă vreme se uitā Tolaie Algallā în prāpastie și apoi dīse tare:

„Dā-mi și mie o așa inimă tare, o Allah!”

Apoi plecā în întunerecul nopții....

....Așa s'a sfirșit hanul Mosalaime el Asvab, și în Crimeea a ajuns han, Tolaie Algallā....

Însoțirea se înființează pe timp nedeterminat și începe activitatea îndată ce firma ei va fi înprotocolată și publicată din partea tribunalului.

Membru poate fi ori și cine, bărbat sau femeie, și numărul membrilor este nedeterminat.

Principalul drept al membrului e: valorizarea laptelui dela vacile sale prin însoțire, iar datorințele principale sunt: a solvi la cassa însoțirii prețul părților fundamentale — a 40 cor. subscrise;

a preda spre manipulare și valorizare însoțirii laptele destinat spre vânzare;

a observa regulamentul însoțirii despre timpul de muls, manipularea și predarea laptelui;

a garanta pentru obligamentele însoțirii: cu părțile fundamentale subscrise și până la formarea fondului de rezervă cu o sumă egală a capitalului fundamental, cu garantarea unei sume egale a prețului nominal a părților subscrise;

a rămâne membru al însoțirii după deplina achitare a părților fundamentale subscrise, — cari se pot achita chiar și în solviri de rate lunare în sumă de 1 corună — cel puțin încă cinci ani.

Serviciile membrilor direcțiunii și ai consiliului de supraveghiere, cari resolvă afacerile însoțirii în primii cinci ani, au să fie gratuite.

Din venitul curat, după ce s'au plătit cele 5% pentru părțile fundamentale, în rându-l întâi se formează un capital de rezervă. După crearea acestuia 50% din venitul curat se împarte ca dividende membrilor, 25% se pun la dispoziția direcțiunii pentru *distribuirea de premii economice*, și 25% se adaugă la capitalul de rezervă. E de remarcat, că întreg venitul curat al însoțirii se alege la fondul de rezervă atâta timp, până ce acest fond va fi egal cu capitalul fundamental.

Interesele capitalului de rezervă se estradan au de an episcopiei protopresbiterale a tractului ort. răs. al Seliștei pentru crearea unui *fo-d cultural filantropic*.

Aceste sunt principalele dispoziții din statute. Cred că e de prisos, ori și ce comentariu la ele...

După ce adunarea generală și-a ales prima direcțiune și consiliu de inspecție, d-l Drăgits prin calde cuvinte de îmbărbătare și încurajare pentru noua instituțiune înființată, declară adunarea de închisă.

D-l Dr. N. Com-a mulțumesc în numele tuturor d-lui Drăgits pentru viul și părintescul interes ce l'a dovedit în atâtea rânduri față de poporul nostru, introducând fel de fel de întocmiri pentru îmbunătățirea stării lui morale, materiale și culturale.

Am cea mai firmă speranță, că locuitorii comunei Seliște și ai celor din jur se vor grăbi cât mai mulți a intra de membri în această însoțire binefăcătoare, ca astfel ei să se dea de acum un avânt dintre cele mai pu-znice, ca astfel rōdele acestei însoțiri să fie cât mai mănōse.

Țr carturarii Românilor de pretutindenea și-ar împlini una din cele mai sfinte datorințe, dacă s'ar nîsi a înființa cât de multe însoțiri de soiul acesteia, cari s'au dovedit nu numai ca mijloc de a procura și spor locuitorilor izvōre de venit, de bogăție și de a ridica economia de vite, ci prin ele să se jūnge cu siguranță ca și economia de câmp să o ridicăm și să o facem mai rațională.

D. A. Mosora.

Din Purcăreni.

— Februarie 1902.

Onorată Redacțiune! Vă rog să dați loc în prețuita fōie „Gazeta Transilvaniei” armătoarelor:

Diua de 1 Ianuarie (anul nou), de vre-o câți-va ani încōce este pentru Români noștri din Purcăreni o dî veselă, ba pot afirma, singura dî de preste an, în care tinerimea de ambele sece convine la o laltă, însoțită de părinți, și-și petrec în mod frătesc, începînd de cu sēră până în rēvārsatul dîlei.

Venitul curat, ce se încasēzā cu oca-siunea petrecerei sēu balului, cāci așa s'a obicinuit poporul nostru a o numi, avēnd scopul sublim de a contribui la înmulțirea fondului zidirei unei biserici nouē cores-pondătoare numărului sufletelor în comuna noastră Purcăreni, îndemnā nu numai pe cei tineri, ci și pe cei mai în vērstā paro-chieni de a lua parte.

Spațioasă sală de dans a hotelului din Purcăreni împodobită cu brad și lampiōne, s'a arătat și cu oca-siunea petrecerei din anul acesta a fi prea mică, cu tōte că este una din cele mai mari sālī din comitatul Brașov.

Pe lāngă mulțimea publicului parti-cipator din comuna noastră, între cari și puținī maghiari, am fost onorați cu pre-sența de public ales și din comunele în-vecinate, ba am avut chiar și oșpeți din România din orașele Brăila și Cernavodā, petrecāndu-ne la olaltă, după cum seiu Romāni sē-și petrecā, acolo unde esistā între dēnșii frumoșā armonie.

Culmea petrecerei a făcut'o produc-țiunea. Trei cāntări esecutate în patru voci, două declamațiuni, dintre care una comică și două piese teatrale.

Studentii noștri, ca în tot-dēuna așa și anul acesta pentru buna reușită cu pro-grama de producțiune, au produs la paro-chienii noștri impresiunea, că dēnșii au înce-put deja a se interesa și lucra, încāt le permit modestele puteri, pentru binele comun, pentru un mai bun rezultat moral și ma-terial. Rol însemnat la această producțiune a jucat și învățătorul B...

După producțiune, continuāndu-se dansul, înainte de pausă s'au jucat „Călu-șerul” și „Bătuta”

Cine a avut fericirea de a lua parte la această petrecere, a rēmas pe deplin în-cāntat și mulțumit.

Pe lāngă cele susmenționate, m'î țin de datorință a aduce și pe calea acēstā mare mulțumită tuturor acelor P. T. domni, cari au participat și contribuit sēra la cassā suma de 206 Corōne 60 fileri, cāt și celor ce ni-au trimes prin postă sēu pe altā cale următoarele suprasolviri:

Ion Dima paroch Sitabuzēu 10 cor.; Ion Coliban 2 cor., apoi Matei Țigoiu 20 lei; Anton Ciuntu 14 lei; Ion P. Manole 12 lei; Neculae Țigoiu 10 lei; Ion C. Munteanu 10 lei; I. Tenenhaus 8 lei; Ion Hancān 8 lei; Anastase Blațochin 6 lei; Zafir Țigoiu și H. cāte 4 lei; Prin Cos-tandin Dērjan 4 lei și prin Oprea Tran-daburu 5 lei; Neculae Cucușor, Maesim Ionescu, Nec. I. Popescu, Tānase Cristocia, G. Popescu, Matache Munteanu, Tudora-che Dogariu, Oprea Dima, Neculae Bābă-tescu, Dan Constantinescu, George Dima, George Stānei. S. Chihaiian, Ion Nistor, Oprea Vineși, Ecaterina Nistor, P. Robitu, I. Bērtache, Ana Bērtache, I. Bērzan, Roșca I. Kaiserlin, Costică Rusescu, George Te-odoreescu, Iancu Sotir, G. Cipaianu cu cāte 2 lei — suma 201 lei, ceea ce în corōne fac 190 corōne 23 fileri. Suma totală face 408 cor. 83 fileri, din cari detrāgānduse speșele cu 64 cor., 58 fileri, rēmanē un venit curat de 344 cor., 25 fileri.

În deosebī le esprim mulțumită frā-ților Țigoiu comersanți în Brăila, Ion P. Manole în Cernavodā și Ion C. Muntean în București pentru bunavoința și oste-neala avută în cercul amicilor dēnșilor, îndemnāndu-i a contribui sprescopul arătat.

Toma Giurgiu,
preot și preș. comite-ului
parochial.

Intîmpinări.

Dela actualul protopop gr.-or. din Cāmpeni primim o intēmpinare mai lūngă la corespondența din nr. dela 30 Decem-bre 1901 (nr. 287) al „Gazetei Transilvaniei” iscālītă „Donițarul”.

După ce spune, că neînțelegerele ivite în Cāmpeni datēzā de decenii și cele de acum sunt numai roduri ale celor de mai înainte, intēmpinarea continuā așa:

Sub fostul protopop lăudat avea bi-serica din Cāmpeni un singur fond în sumă de 1975 fl. 24 cr., Țr adī are 4 fon-duri (3 făcute sub actualul protopop hūlit, unul chiar făptuire a lui) în sumă de 17.873 corōne 40 banī (cele 3 fonduri aprōpe 8 mii). Fondul școlar avea 13.545 fl. 01 cr., Țr la finea anului 1900 avea 65.074 cor. 82 banī.

Pe timpul fostului protopop lăudat s'au zidit școle în comunele bisericesci Albac, Ponorel (deja difcultată), Sēcătura și Vidra-de-sus (din trei induse în fōia de proprietate a comunei și scōse numai de vre-o cāți-va ani încōci), dēr și sub ac-tualul protopop hūlit s'au zidit 6, și încă 4 în acele comune bisericesci, în cari nu a fost nici un fel de școlă de pe timpu-rile lāudate. Și pōte că pe timpul actual-lui protopop se va zidi școlă chiar în Cāmpeni, unde nu a rēmas școlă proprie gr.-or. de pe timpul celui lāudat...

Mai departe, actualul protopop nu a pus mână pe preotul M. Contes sē-l scōtā din biserică, ci l'a scos legea și puterea administrativă, fiind-că nu se supunea dis-punerilor capului bisericii. Actele dove-desc. De, așa sunt preoții bine meritați și lāudați.

Asemenea actualul protopop nu a dispus nimic referitor la înmormēntarea preotesei A. Contes, ci aceea s'a făcut precum au dorit urmașii ei și ai unui pro-

topop lăudat. Procedura protopopului ac-tual este judecată în act oficios prin cu-vēntul „corectă”.

Învēțătorul Ioan Matora nu a ridicat salariu pe timpul administrațiunei și un protopop nu pōte sânti preoți.

Despre alegerea de paroch în Cāmpeni, aci nu pot vorbi, cāci nu aflū de potrivit. S'a vorbit mult despre ea, dēr tot în necunoscință, din rēutate și din in-terese și nu din acte. Decī și bietul „Do-nițar” spune ce a audīt dela alții.

Cei nemāngăiați cu rezultatul alege-rei nu sunt prigoniti, ba se caută māngăierea lor, și acēstā pentru-ca sē nu aibā mântuire rētăcirea lor de vor fi apucat într'ēnsa.

Păstorul bun are sē mērgā numai după oia rētăcită fără voia ei și nu va lāsa oile bune pentru carea rētăcesce cu voia. Pentru acēstā păstorul urmēzā calea arētată de Christos, după care trebuie sē o lase, decā nu se îndrēptā nicīdecum.

Cu aceste încheiū exprimāndu-mī ju-decātā mea: Cine va căuta pacea în bi-serica nōstră, voia Domnului împlinesce și pe aceea o întăresce, Țr cine caută tur-burarea ei prin zizanii și hule, duchului rēu slugesce și cādere aduce.

Cāmpeni, 4 Febr. 1902.

Actualul protopop.

*

O altā intēmpinare am primit dela părintele Ioan Botezan, din Agārbiciu, la ceea ce s'au afirmat despre d-sa din par-tea cātor-va locuitori din numita locali-tate. Vorba fiind despre alegerea în co-mitetul comunal, părintele Botezan își jus-tificā atitudinea sa dīcēnd:

„Îndată după ce mi-a succedat a alege comitetul comunal numai din Romāni, umiliți fiind Sași, am cercat tōte căile, ca frāțietatea încheiată la 1893, barem la alegerea antistiei comunale sē se practi-seze... Pe neașteptate am fost convocat sēra la o adunare în cancelaria comunală, în care s'a accentuat rēinoirea frāțietății. Am rēspuns, că fără voia poporului nu mē pot declara, propun decī ca afacerea sē se aducā la cunoscința poporului și apoi despre rezultat se va raporta. În 10 Noemvrie 1901 s'a și convocat poporul, și numai unul a fost *pro*, ceilalți tōți *contra*. Onōre lor!... Au jurat chiar sē as-culte de conducētorii lor. S'a ales o co-misiune, care sē raporteze Sașilor și alta pentru candidarea fiitorilor membrii în antistia comunală. Dēr ce se veđi? Deși au jurat, că vor asculta, o parte din ei insista orbesce, ca numai candidații lor sē fie propuși... Considerānd, că în comitetul comunal e numai unul, care posedelimba germană, că refușānd frāțietatea, cassarul ales ar fi luat la ochi; considerānd, că limba protocolară este cea germană... nu din rēutate, ci din aceste considerante s'a escepționat Nic. Boariu nu numai de mine în adunare, Țr nu în plenul comitetului. Cei cu musca pe căciulă, dovedescā con-trarul”...

Producțiuni și petreceri.

Societatea de lectură „Ioan Popasu” a tinerimei studiōse dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, aranjēzā o șe-dință publică Miercuri, la 13 (26) Februarie 1902 în sala mare a otelului „Pomul verde”. Începutul la 8 ore sēra. Intrarea: de per-sōnā 1 cor. 20 banī; de familie 3 cor. Oferte generōse în favorul fondului pen-tru ajutorarea elevilor bolnavi se primesc cu mulțamită.

— **Societatea romānă de diletanți „Progresul” din Făgăraș** va aranja în fa-vorul fondului sēu Duminecă, în 2 Martie st. n. 1902, în sala Hotelului Lauritsch o producțiune musicală teatrală. Prețul de în-trare: Cercele și locul I și 2 de scaune) cor. 2; și 3 și 4 cor. 160; lo-cul II cor. 120. Parter cor. 1. Galerie 60 banī. Începutu la la 8 ore sēra precis.

— **În favorul școlilor gr.-or. rom. din Timișōra-Fabric** se va da Joi, în 6 Martie (21 Febr.) 1902 un bal în sala be-răriei „Fabrikshof”. Începutul la 8 ore sēra. Biletul de persōnā 2 corōne, de fa-milie 3 corōne. Oferte și suprasolviri ma-rinimōse se primesc cu mulțamită la adresa epitropului Ioan Ursulescu din Fabric (strada Rēkas), și se vor cuita pe cale jūr-nalistică.

— **Reuniunea gr.-cat. de cāntări „Concordia” din Oravița** va aranja un concert împreunat cu teatru Duminecă, în 23 Februarie st. n. 1902 în sala hotelului la „Șăranul de aur” (Ioșif Nedici) din loc, sub conducerea d-lui Ioan Bogdan, învē-țător. După producțiune joc. Intrarea de persōnā: Loc de ședūt 1 cor.; loc de stat 60 banī. Începutul la 8 ore sēra.

— **Reuniunea pompierilor voluntari din Seliște** va aranja o petrecere cu joc Sāmbātā, în 16 Faur (1 Martie) 1902 în sala festivă a școlēi. Venitul curat e des-tinat în favorul fondului reuniunei. Oferte maritimōse se primesc cu mulțamită și se vor cuita prin diare.

— **Reuniunea de cānt și de musică „Armonia” din Bocșa-montană** va aranja o producțiune teatrală împreunată cu con-cert în 9 Martie st. n. în sala Hotelului „Cerbul de aur” în favorul fondului Reu-niunei. Prețul de intrare de persōnā: Locul I. 1 corōnă 60 filer. — Locul II. 1 cor. 20 fileri și partere 80 fl. Oferte din afară și suprasolvirile se primesc cu mulțumita și sē vor cuita pe calea diaristică.

ULTIME SCIRI.

București, 21 Februarie. Astăzi s'a întrunit marele colegiū electoral, și s'a procedat sub președintă Me-tropolitului primat la alegerea me-tropolitului de Iași și a episcopului de Huși la locurile vacante. Erau de față 14 membri ai sf. Sinod, 89 se-natori și 128 deputați, în total 231 votanți. A fost ales Metropolit la Iași P. S. Sa episcopul Partenie al Dunării de jos cu 233 voturi Țr episcop la Huși P. S. Sa Conon Avrāmes-u Donici cu 204 voturi. Ma-rele colegiū va fi convocat pe Lunia viitoare pentru alegerea unui episcop al Dunării de jos (Galați) în locul episcopului Partenie, ales metropolit la Iași.

Londra, 21 Februarie. Diarele pu-blică statistica deceselor din lagărele de concentrație. După acēstā statis-tică până acuma au murit *trei-spre-dece mii de copii burī*. — Burii sub conducerea lui Beyers au ocupat la-gărul de concentrație dela Pieters-burg. Aici Beyers și-a aprovisionat trupele cu arme și hrană și luānd cu sine și nisce considerabile sume de banī a părăsit de bună voie orașul. În cursul lunei Februarie au fugit 150 de prizonieri burī din lagărul dela Pietersburg și au alergat în ajutorul frāților lor pe cāmpul de rēșboiū.

În casa lordilor au fost Țrāși la ordinea dîlei înșelătoriile comise cu oca-siunea cumpērării cailor din Un-garia, Argentina și Australia. Statul a plătit firmei Houlder cāte 350 franci pentru cāte un cal și 375 pen-tru transportul lui, Țr agenții jidovi au cumpērat calul cu 80—130 franci, Țr transportul i-a costat numai 200 franci. Ministrul de rēșboiū o somat pe generalul Fruman sē-și dea di-misia.

Barcelona, 21 Februarie. Numē-rul omēnilor omoriți aici cu oca-siunea revoltei muncitorilor din dîlele din urmă se urcă la 50. Greviștii sunt subvenționați din Londra.

Literatură.

Peste cāte-va dîle va apare volumul I din publicațiunea „**Carrea de Aur**”, sēu luptele politice-naționale ale Romānilor de sub corōna ungară, de T. V. Păcățian. Cartea se pōte procura dela autorul în Sibiu (Strada Mācelarilor 34) și costă esemplarul (50 cōle tipar) broșat 10 cor., legat în pānză 11 cor. 60 banī.

Cura băilor de burueni depurative „Dinșoreanu” Ploesci. Cu acēstā cură ușorā de aplicat și de urmat se pōte res-tabili ori-ce, suferind de ori-ce bōlă, în ori-ce timp al anului, fără tēmă de rē-cēlă. La bōlele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală sēu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sānētății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singuri acasă, după o instruc-ție specială bōlei cerută de suferind. Con-sultul prin corespondență fără instruc-ție e gratuit, asemenea e gratuită și instruc-ția pentru cei ce vor dovedi, că sunt sē-raci fără mijlocē. La casuri grave, unde mōrtea ar amenința viēta, și medicina nu mai pōte da ajutorul dorit, pentru salva-rea celui în pericol mē pōte chema ori-cine telegrafic. **Dinșoreanu**, physiolog-hi-dropat.

ECONOMIA.

La ferma Copăcenă.

— Fine. —

În fine d-l Ciureu a cultivat 37 nămurî de porumb, dintre cari 13 nămurî porumb american de masă, care, cules în lapte și mâncat copt s'au fert, este delicios și se pôte găti și ca legumă, bună oră ca mazărea bôbe.

D-l Ciureu îmi spuse, că rezultatele acestor experiențe vor face obiectul unui studiu, pe care îl va publica mai târziu în „Gazeta Săteanului”.

D-sa găsesce, că porumbul românesc, deși foarte productiv, este prea tardiv, ceea-ce are două înrîurîri păgubitoare: întâi că ține ocupat terenul prea mult timp (150 de zile și mai mult), așa că întârzie prea mult sămănăturile de toamnă, care, după cum se știe, se fac la noi în mare parte în porumbesc și al doilea, e spus în unii ani stricăciune, tocmai din cauza tardivității sale. Din această cauză el trebuie conservat peste iarnă în pătule bine aerisite și nu pôte fi exportat decât în primăvara viitoare și e cu toate acestea spus mucegăleii, ceea-ce după ômenii de știință, produce teribila pelagră la o parte din populațiunea noastră rurală.

Diferitele nămurî de porumburi timpurî, ca *cinquantino*, *pignoletto*, *nanerottolo*, *A'suth* etc. sunt respinse de țărâtimea noastră și chiar de marii cultivatori, fiind-că nu par destul de productive.

— Ei bine, îmi spuse d-l Ciureu cu convingere, trebuie să adoptăm un porumb, care pe lângă precocitatea sa se fie și de o mare productivitate. Eu cred, că am găsit porumbul acesta pentru țera noastră, d'ér nu voesc să mă pronunț după rezultatele experiențelor unui singur an.

Povestind astfel, ajunserăm în grădina de vr'o două pogône pe care a plantat-o d-l Ciureu lângă castelul său și în cara, pe lângă diferitele nămurî alese de struguri de masă, d'ensul a plantat cu mâna sa mai multe sutimi de arbori ridoitori, cei mai mulți din pepiniera d-lui Datculescu, dela Slobozia Galbenu, deosebit de sutele de arbori și arbuști ornamentalî plantați pe totă proprietatea sa.

Pentru aceste plantațiuni d-l Ciureu are o adevărată pasiune cum și pentru cultivarea diferitelor erburi de nutret, atât *graminee* cât și *papilionacee*, din care a sămănat vr'o 50 de nămurî, creând mai multe liveți artificiale.

Acestea sunt închise cu lați și servă parte ca fânate, parte ca pășune pentru cai, boi, vaci, viței, d'ér mai ales pentru mânjii prăsiți de d-l Ciureu și cari sunt foarte frumoși.

Am admirat dragostea pe cari o au pentru stăpânul lor toate animalele dela ferma Copăcenă. E destul ca să se prezinte d-l Ciureu chiar în mijlocul câmpului pentru-ca animalele auzindu-i vocea să mîrgă drept la d'ensul și să-l urmeze ori unde Cai, boi, vaci, mânji, viței, berbeci, porci, câni, pisici, la o simplă chemare a stăpânului lor alergă la d'ensul și unele din aceste animale, mai ales caii și mânjii îl caută în buzunare. Veți, că aceste buzunare conțin tot-deuna câte ceva pentru ele, zahăr, porumb, morcovi, pâine etc.

În zăvoiul dela pôlele malului și pe tot malul, pe care d-l Ciureu l'a nivelat și plantat în parte cu tot felul de arbori și arbuști, este primăvara și până în Iunie un concert

asurător de priveghitori și de alte paseri cântătoare. În toate primăverile d-l Ciureu cumpără din piața Sf. Anton colivii întregi de asemenea paseri, cărora le dă drumul în zăvoi și cum priveghitorile, deși emigrăză în Africa, se întorc primăvara tot în locul în care au împuiat, își pôte închipui ori cine sumedenia de priveghitori care populăză tufișurile din acest loc.

Nu e deci mirare, că d-l Ciureu a adoptat pentru boii săi o înhamare mai rațională și în tot cazul mai umană.

Aceste fruntare le-a adus d-l Ciureu din Germania. Tot de-odată d-sa a adus și nisce jugulețe simple pentru-ca boii să tragă cu ceafa, însă în mod independent, așa că în opoziție cu jugurile noastre cuble, fie-care bou are jugulețul său și astfel boul nu mai e atârnat de capul soțului său.

Tôte celelalte dichisuri, precum chingii, șleauri etc. care servesc la înhamarea cu fruntarele, servesc și la aceste juguri, numai că în loc să se atârne șleaurile de fruntare, se atârna de cărligele adoptate de ambele laturî ale fie-cărui jug.

— Este o barbarie, îmi dîse d-l Ciureu, ca doi boi să fie înjugați unul de altul și să stea așa o zi întreagă de muncă, fără ca unul din ei să pôte face o mișcare independentă cu capul, să se apere de mușce, să se plece după un fir de ierbă, etc. D'ér mai e la vechiul sistem de înjugare și o cheltuială inutilă de forțe. Dacă s'ar traduce în kilogrametri totă storțarea pe care o face boul ca să pörte pe ceafă greutatea jugului și a tânjelei, deosebit de bărtuiala mișcărilor comune și de enervarea și obosela, care răsuflă din acest fel de înjugare, s'ar constata, că boul cheltuiesce cu purtarea jugului rudimentar tot atâtea forțe, câte îi trebuiesc ca să tragă plugul său carul. Așa că dacă d-ta ai munci o zi întreagă cu doi boi înjugați după vechiul sistem, ér eu a-și munci cu doi boi înhămați după sistemul rațional, fie cu juguri independente, fie cu fruntare, boii d-tale ar fi la sfîrșitul zilei îndoit mai obosiți decât ai mei. S'eu, cu o egală cheltuială de forțe, eu a-și obține cu înhamarea rațională o îndoită cantitate de muncă, decât d-ta cu înjugarea barbară.

Unde mai pui în socotélă, continuă amicul meu, că vechea înjugare strică foarte ușor ceafa boului și că e destul ca unul din boi să fie stricat la ceafă pentru-ca atât el, cât și soțul său să fie condamnați pentru multă vreme la o completă inactivitate, deși reul local de care suferă unul din boi n'ar avea nici o influință asupra dispozițiunei sale la muncă și cu atât mai puțin asupra dispozițiunei soțului său. Cu sistemul rațional nu numai că ceafa boului e cu mult mai puțin expusă la stricăciune, d'ér chiar când, trăgînd cu jugul independent, s'ar întempla să se strice un bou la ceafă el ar puté fi înhămat cu fruntariul până la complecta sa vindecare.

Se pot înhăma perfect doi boi așa, ca unul să tragă cu jugul, ér soțul său cu fruntariul. Se pôte înhăma un bou înaintea altor doi, s'eu un singur bou între două holube la un vehicul său înaintea unui instrument agricol mai ușor, precum grapă de mărăcinî, prăsitore plug ușor, etc. Când se întemplă, că soțul unui bou se îmbolnăvesce și nu pôte lucra, boul rămas sănătos, nu e condamnat și el la inactivitate.

— Ai încercat vre-odată să lucrezi cu un singur bou?

— Cu fie-care din acești patru boi, înhămat său înjugat singur, am

arat printre rîndurile de vii cu un plug ușor. La anul am să prășesc în chipul acesta porumbul, cu o prăsitore pe care mi-a adus-o din Transilvania d-l profesor G. Maior și care este inventată de un Român. D'ér veți boul acesta voinic, Duman? Am arat cu el singur chiar cu un plug, pe care abia îl tirăsc doi boi țărânesci; și pentru el părea că e o jucărie.

Cestiunea vitelor și a tracțiunii animale este pentru o țără pur agricolă ca a noastră o cestiune economică de cea mai mare vitalitate, mai adăugă amicul meu. Totuși ea e cu desăvîrșire neglijată. Nicăiri, în totă Europa, vitele nu sunt așa de neîngrijite ca la noi, ceea-ce negreșit se traduce în o mare pagubă națională, căci cu vite pröste nu poți să faci decât muncă pröstă. Dacă pe lângă acesta se mai adăugă și o înhamare nerațională, paguba devine încă și mai mare. Astfel calul nostru țărânesc, după-ce a degenerat până a ajunge o stîrpitură și e pus la ham dela vîrsta de doi ani și adesea chiar dela vîrsta de un an, apoi mai e înhămat și într'un mod așa de miserabil încât nu pôte utiliza pe deplin nici puțină forță de care dispune. Căci cum o să pötä utiliza totă forța sa când trage cu nisce sforî care-i taie pielea și carnea, în loc de a avea juguri sistematice și măcar pieptare făcute din bucăți de piele destul de late, ca să se pötä opinti în ele fără a suferi durere.

D'ér despre subiectul acesta a-și avé multe de dîs și dacă timpul îmi va permite, voi publica un studiu ca urmare la broșura mea: *Lip-a de nutreț*.

Acum hai să ne suim puțin în turnul casei mele, ca să-ți arăt de acolo Bucureșciul.

Și cu aceste cuvinte d-l Ciureu mă luă de braț și mă conduse pe balconul turnului în cestiune, de unde nu-mi venia să mă mai cobor, atât de încântătoare mi-se părea priveghitoarea ce se desfășura în depărtare dinaintea ochilor mei.

C. S.

Cucul și priveghitoarea.

— FABULĂ. —

Un cuc, adese-ori dând tîrcöle pe la cuiburile altor paserele, nimeri odată și în prejina cuibului unei priveghitoare, cu scopul vedit, ca de astă-dată acolo să-și depună ouële; d'ér nu avea prilej căci priveghitoarea neavînd nevoie a-se depărta de cuibul ei, și și nöpte sta de pază. Observînd priveghitoarea și cunoscînd intențiunea cucului, îi dîse acestuia:

— Mă mir, de ce nu te părăsește gîndul nebun, ce te pasce, cucule?!

— Ce gînd nebun? — întrebă cucul.

— Ce gînd nebun! Hm! Par'că nu-ți cunosc eu gîndul.

— Ce gînd?

— Ei, nu te prefăce...!

— Și nici că știu să am vr'un gînd rău.

— Dacă nu știi, ți-o spun eu: Să nu crești, că eu sunt vr'o codo-batură săltătoare, din cöddă bătătoare, care-și uită de ale sale... său altă pasere, care nu-și cunöscе puii...!

— Veți, că te înșeli! Că dör' nu mă poți opri să nu sbor și eu în lume, că și pentru mine-i lumea.

— Nu; d'ér cuibul mi-l pot păzi și fi sigur, că nici odată n'o să-ți clocesc ouële, să-ți scot puii și să ți-i sburătoresc.

— N'am nevoie ca să-mi clocesc ouële, fiind cuibul t'eu și prea mic pentru puii mei și...

— Nu e mai mare cuibul codo-baturei, totuși...

— Fii convinsă, am eu cuibul meu, unde..

— Da, îți ai cuibul: dîua 'n frunză, nöpte pe unde te poți scuti.

— Lasă d'éră, că dacă ești așa fricosă, să nu dîe ambițioasă, n'o să mă ivesc nici pe departe de cuibul t'eu, dacă ai nerușinarea să-mi grăesci, ce nici o pasere nu mi-a grăit.

— Să-mi crești vecine, că nute doresc. Mergi cu pace, fă ce-ți place pe unde nu te vor cunöscе.

Rușinat de atîta destăinuire, cucul sbură mai departe, dând tîrcöle prin alte ocöle, pe la codo-bature, ferindu-se de priveghitori.

* * *

Și între bărbați cucu 'și are frați... Între femei încă sunt codo-bature... Dacă toate femeile ar fi ca priveghitoarea — nici un bărbat n'ar fi frate cu cucul.

Gavril Bodnariu.

„Călimdarul Plugarului”

pe anul comun 1902.

A apărut și se pôte procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călimdarul Plugarului” pe anul comun 1902. — Anul X.

Acest călimdar, care se estinde pe 9 ocöle de tipar format 8° mare cuprinde:

În *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmăză *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmăză *Genealogia domnitorilor*; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tîrgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tîrgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

În *partea literară* se găsec bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântănele”; (Motul: Teofil Frâncu); „O scrisore dela Muselim Selo” (poesie de G. Coșbuc); „Frumösa Irina” (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară” (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu” (de contele Lew Tolstoi); „Bătrînul clopotar” (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia” (Proverbe de Marion); „Două hiene” (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Găsecele Ovrenlui” (anecdötă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională”; „Faceți pînză în casă” (ambele de Dr. G. Maior); „Economia”: „Iernatul vitelor”. — Urmăză diferite povețe; lectură distractivă, glume etc.

Un exemplar „Călimdarul Plugarului” costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Vîndătorilor se dă rabut cvenit*.

Călimdarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Calendarul săptămănei.

FEBRUAR. (1902) are 28 zile. FAUR.

Dilele	Călimd. Iul. v.	Călimd. Greg.
Dum.	10 Sf. M. Haralamb	23 Rem Serenus
Luni.	11 S. Erem. Vlasu	24 Mathias
Mărti	12 Sf. P. Melet arch	25 Victor
Merc.	13 C. P. Martini-an	26 Claudius
Joi	14 C. Pär. Axentie	27 Ep. Leander
Viner	15 Sf. ap. Onisim	28 Roman Berta
Sâm.	16 Sf. Mart. Pamfil	1 Martie. Albin

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Februarie n. 1902.			
Bancnota rom. Cump.	18.94	Vînd.	18.98
Argent român.	18.80	„	18.84
Napoleon d'or.	19.—	„	19.04
Galbeni	11.34	„	11.40
Ruble R. sesci	127.—	„	128.—
Mărci germane	58.50	„	—
Lire turcesci	10.72	„	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

1-20.(429) (comitatul **Torontal**)

Schimbare de local. KARÁCSONYI KISS M.

Cu 15 Martie 1902 îmi strămut prăvălia mea de manufactură pentru bărbați și dame, cu resturi și diferite pânzării din localul vechi de sub nr. 8 strada Vămii

în noul local sub nr. 14

tot în aceeași stradă.

Din cauza acésta **tóte mărfurile** din magazinul meu **se vënd cu prețuri extraordinar de moderate.**

Rog pe P. T. public, care dorește a face cumpărături, să profite de acésta ocazie **avantagiosă.**

Cu totă stima

Karácsonyi Kiss M.

(406,2-8.)

Prețuri de tot ieftine!

Aduc la cunoștința on. public, că în

Salonul de resturi

Strada neagră nr. 55
au sosit în transport de mărfuri și se vînd cu prețuri ne mai pomenite de ieftine.

Cu totă stima

Julius Reschner.

Prețuri de tot ieftine.

69-1902.

végh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróság 1899 évi Sp. II. 24/6 számú végzése következtében Dr. Turku János fogarasi ügyvéd által képviselt fogarasi Zabaiás József javára nagy sárosi jegyző Patok Béla ellen 322 kor. 84 fil. s jár. erejéig 1899 évi január hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 790 kor. becsült egy fekete fedeles kocsi, 5 szekér széna, 1 festett lószékér, 1 pár lószerszám, házi butorok, 1 varró gép, sertések, és 5 hectoliter töröküzaból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-sínki kir. járásbíróság 1899 évi V. 266 sz. végzése folytán 322 kor. 84 fil. tökéletesítés, ennek 1899 évi január hó 14 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 161 kor. 76 fil. bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagy-Sáros községben alperes lakasan leendő eszközösre 1902 évi Márczius 4 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is ehendeltetik.

Kelt Nagy-Sinken, 1902 évi február hó 14-én.

Szentpétery Béla
kir. bir. vghjtó.

Präfurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leacare durabilă al Präfuril-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pânțec, în contra cărceilor și a creșterii la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2. —

Falsificatul se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare suclă este provădută cu marca de scriere și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebite prin tras (trotat) alină durerile de gôldină și reumatism și a altor urmasi de răcedă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei buci Cor. — 40 Cinci buci Corône 1.80. Pentru care buci de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLE,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se coră anumit preparatele provădute cu scălibura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nu farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartier.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

SALVATORUL VIETII.

O istorie adevărată din viața, de Fábán András Turkeve.

(Reproducere oprită.)

De când e lumea lume, nimeni n'a avut așa mare folos de știința de carte ca tatăl meu, care a fost foarte greu bolnav, și decă s'a însăvăt-oat, are s'o mulțumesc-oă faptulul, că a scut-o.

Opt ani a zăcut de **bôă de stomac, colici** și chiar și **anemie**. Vera suferința în fiecare an de **palpitații** și **dureri de inimă**. Ace tea erau bôilele interne: dăr suferința și de **goldină, reumatism, dureri de șale** îngrozitoare, și nimic nu-i ajuta! Iși chetuse totă averea cu leacurile și totă ziua sta în perne lângă sobă, ostind din cart a de răgăciuni și din calenda. De-o dată cind, bătrânul eșuamă:

— Asta-i... — Ce?

Intrebăm noi.

— Asta-i! Repetă el, arătându-ne o carte intitulată: „O tablă a unui om bătrân”, în care scrie: Ștefan Szaló jun., cum n'a putut să-i ajute nimic de lume, decât v. s. titol **Fluid Elsa** din farmacia **Eugen V. Feller** din **Stubica**, Strada Bisericii (Comit. Agram).

cu care s'a mai vindeat o m ltime de ômeni din satul lui. Noi n'am vut să stricăm vora buna a bătrânului și i-am comandat dela farmacia **Eugen V. Feller** din **Stubica**, (Kirchengasse) „la sfânta Treime”, cu 5 corône, 12 sticle de **Fluid-Elsa** căci mai puțin nu trante. Farmacistul n'a trimis cu ramburs de ziua de sticle cu **Fluid-Elsa**, împreună cu instrucțiune de întrebare, și el însuși a plătit taxă poștală.

Patru-spre-dece zile a bătut bătrânul nostru tată, la fiecare ora, câte 20 de picături de **Fluid-Elsa** într-o bucurie de lapte, și în fiecare seară și dimineața s'a frecat pe trup cu acei **Fluid-Elsa**. Dela ziua a noua i-a fost deja mai bine și a început cu încetul să umble. În două săptămâni a fost pe deplin sănătos.

În gaba a aflat tot satul și împrejurimea, că tatăl nostru s'a făcut sănătos. Toți au comandat **Fluid Elsa** și tuturora li-a ajutat. Amintesc aci numai câteva cazuri: Ștefan Dandur suferia de **slăbiciunea ochilor**, din cauza de bătrânețe; era aproape oră, când a început să întrebuițeze **Fluid-Elsa**. În șase săptămâni vedea

ca un tânăr. Ioan Nagy și alți domeni-ai aveau **jughuri, vătămături, dureri de cap și de șale**, și au fost rău și auveau s-ră și **influență**. Și pe toți aceștia **Fluidul Elsa** i-a făcut pe deplin sănătoși. Femeia lui Carol Erős avea **amețeli, dureri de piept și friguri**. Economa preotului avea orfan în tată, rane pe picioare și

dureri de gât. Șase copii ai lui Kolompár András au avut deodată **gălbănare** și au suferit de **limbrici** și **lipsă de saun**. **Fluidul Elsa** al lui Feller pe toți i-a vindecat și a ajutat pentru totă bôile că e exist

Fluidul Elsa a devenit din ce în ce mai renumit; omul s'era l'au adunat bani împreună și au cumpărat 4 duzine cu 16 corône, ca să le vină mai ieftin. Chiar și pentru vite și porci au ajutat. Tatăl meu s'a gândit mult, cum să-i potă mulțumi d-lui **Eugen V. Feller**, care i-a salvat viața. Când, într-o d. ne întorceam de-a mizerică, m-a dat: Am să mulțumesc scriind de a cest, că am găsit acest minunat leac în calendar. Serie d-lui, iubite fiule, farmacia lui **Feller**, cât de bolnav am f'și, și că numai **Fluidul Elsa** m'a salvat. Și se nu cruțe chekniala de a o publica acésta prin țară și calenda, ca să se știe totă lumea, cât de minunat și trebuincios este **Fluidul-Elsa**.

Voi, iubiti cititori, decă vreți să comandați **Fluid-Elsa** amestă-vă cum urmază:

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Kirchengasse (Comitatul Agram.)

Să dea Dumnezeu, ca acest minunat leac să nu se isprăvescă nicicând și să ajute fie-care ca și bătrânului meu tata.

Veritabil „Elsa Fluid”, atât pe de scrierea modului de folosire, cât și pe eticheta trebuie să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa” și subscrierea „Feller”. Acelașta de comisia sanitară și garantată. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin, „Elsa Fluid” a fost decorat cu medalia de aur. Comandați „Elsa-Fluid” cu rambursă postală și prin alăturarea acestui.

Nu numai bolnavii, ci chiar și cei sănătoși să folosească „Elsa Fluid” de Feller, pentru întărirea nervilor, pentru înfrumusețarea și frăgezimea tenului, contra mătrefei și a căderii părului și ca parfum pentru oda.

Costă cu ambalagin și portopre, cum și descrierea modului de folosire:

Dela comandați 12 sticle din „Elsa Fluid”, plătiți 5 corône; 24 sticle costă 8 corône 60 fileri, 3 duzine (36 sticle) costă 12.40 cor., 14 duzine (48 sticle) costă 16 corône, franco cu descrierea modului de folosire cu cutie, și ce or-ec îl comandă, poartă să se folosească ca și mi.

Marca înregistrată

prin lege.

Cine dorește să trimesă „Elsa Fluid” de Feller veritabil, să comande la:

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Kirchengasse (Comitatul Agram.)

Depozitul principal în Budapeșta:

la farm. **Iosif Török**, Königsasse Nr. 12.

Eggers „Reichs-Palatin” farmacia Vázi

körut 17. și la farmacia **Béla Zoltán**,

Grosse Kronegasse Nr. 23.

În decurs de 18 ani am suferit de diferite răni foarte supărătoare, nimeni și nimic nu mi-a putut ajuta decât:

„Fluidul Elsa”,

care m'a vindecat

de tot:

A. Hönigschnabel,

Körösbánya.

La totă lumea îi voi spune și scrie, că numai renumitul

„Fluidul-Elsa”

al lui Feller m'a

salvat viața —

a a scrie:

Szabó István jun.,

Pákozd.